

ביאור בדרך אפשר

1 נאמר בספר תהלים (והקשר המיוחד של פסוק זה לל"ג בעומר יבואר להלן):
 2 שיר המעלות לְדוֹד הַגָּה מַה טוֹב וּמַה נָּעִים שָׁבַת אַחִים גַּם
 3 יַחַד¹, וּמְדַיֵּק שׁוֹאֵל כִּי מוֹ"ח אֲדַמּוּ"ר הַרְבִּי הַרְיִי"צ בְּמַאֲמָרוֹ
 4 מאמר חסידות שלו דְּבוּרֵי-הַמִּתְחִיל זָה², הפותח בפסוק זה שנאמר על
 5 ידו ביום "ל"ג בעומר תרצ"ב, בעת
 6 קישורי התנאים של בתו הרבנית וכו'
 7 מרת שיינא עם בעלה הרב החסיד וכו'
 8 ר' מנחם מענדל הכהן הארענשטיין
 9 הי"ד" (הערה 2 כאן), הַרְי הפירוש
 10 הפשוט של הביטוי שָׁבַת אַחִים
 11 הוּא שְׁיֹשְׁבִים האחים יַחַד
 12 בְּאַתְנָה וּבְאַתְנָה שהרי מדובר
 13 באחים, וּמַה מוֹסִיף הַפְּסוּק
 14 באמרו גַּם יַחַד? .
 15 (לפי פשוטו הכתוב אומר תחילה מה
 16 טוב ומה נעים, שכל בני ישראל ישבו
 17 על אדמתם ואחר כך מוסיף שיש
 18 מעלה נוספת בכך שישבו יחד,
 19 במלכות אחת ולא בשתי ממלכות
 20 (ראה מצודת דוד) והמאמר מפרש את
 21 הפסוק לפי פנימיות הדברים)
 22 וּמְבַאֵר, הַרְבִּי הַרְיִי"צ במאמר הנזכר
 23 דְּאֶחָים הֵם הַנְּשָׂמוֹת דְּדָכָר
 24 וְנוֹקְבָא של זכר ונקבה הַשְּׂיִיכִים
 25 זֶה לְזוֹ³ (חֲתָן וְכֻלָּה), כמובא
 26 בזהר שאיש ואשה הנישאים זו לזה,
 27 הרי הנשמות שלהם קשורות זו בזו עוד
 28 לפני הנישואין וְשָׁבַת אַחִים הביטוי
 29 הראשון של הקירוב והאחוה שבפסוק
 30 הוּא הַקְּרוֹב וְהַתְּקַשְׁרוֹת
 31 שְׁלֵהֶם של החתן והכלה בְּקִישׁוּרֵי תְּנָאִים, השלב שבו הם מחליטים
 32 להינשא ונקרא "קישורי תנאים" על שם המנהג בקהילות רבות לכתוב שטר
 33 "תנאים" על השידוך וְזֶהוּ השלב של ההחלטה להתקשר על מנת להינשא
 34 הוּא הַכְּנָה לְהַנְשׂוּאִין, שְׂאֵז נַעֲשֶׂה (גַּם) יַחַד', והקשר ביניהם
 35 מתחזק ונעשה יותר עמוק ויותר פנימי כי בשלב הנישואין יש בין האיש
 36 והאשה נוסף על התקשרות, גַּם יַחַד התאחדות פנימית.

בס"ד. ל"ג בעומר ה'תשכ"ב*

שיר המעלות לְדוֹד הַגָּה מַה טוֹב וּמַה נָּעִים
 שָׁבַת אַחִים גַּם יַחַד¹, וּמְדַיֵּק כִּי מוֹ"ח
 אֲדַמּוּ"ר בְּמַאֲמָרוֹ דְּבוּרֵי-הַמִּתְחִיל זָה², הַרְי שָׁבַת
 אַחִים הוּא שְׁיֹשְׁבִים יַחַד בְּאַתְנָה וּבְאַתְנָה, וּמַה
 מוֹסִיף גַּם יַחַד'. וּמְבַאֵר, דְּאֶחָים הֵם הַנְּשָׂמוֹת
 דְּדָכָר וְנוֹקְבָא הַשְּׂיִיכִים זֶה לְזוֹ³ (חֲתָן וְכֻלָּה),
 וְשָׁבַת אַחִים הוּא הַקְּרוֹב וְהַתְּקַשְׁרוֹת שְׁלֵהֶם
 בְּקִישׁוּרֵי תְּנָאִים, וְזֶהוּ הַכְּנָה לְהַנְשׂוּאִין, שְׂאֵז
 נַעֲשֶׂה (גַּם) יַחַד', נוסף על התקשרות, גַּם יַחַד.
 וּמְמַשֵּׁיךְ בְּהַמְאָמֵר, דְּאִיתָא בְּזֵהָר⁴ שָׁבַת אַחִים
 גַּם יַחַד, קוּדְשָׁא-בְּרִיךְ-הוּא וּכְנֻסָּת
 יִשְׂרָאֵל, גַּם לְרַבּוֹת יִשְׂרָאֵל דְּלִתְמָא. וַיֵּשׁ לּוֹמֵר,
 שְׁהַשְּׂיִיכוֹת דְּהַפְּרוּשׁ שְׂאֶחָים הֵם חֲתָן וְכֻלָּה עִם
 מְאָמֵר הַזֶּה דְּקָאֵי עַל קוּדְשָׁא-בְּרִיךְ-הוּא וּכְנֻסָּת
 יִשְׂרָאֵל, הִיא, כִּי חֲתָן וְכֻלָּה שְׁלֵהֶם מְשִׁתְּלִשְׁלִים
 יִשְׂרָאֵל⁵, הַקְּב"ה וּכְנֻסָּת
 גְּשָׁמֵי שְׁקִיָּם בְּעוֹלָם כָּא וּמְשִׁתְּלִשְׁלִים
 מִהַמְקוֹר וְהַשּׁוֹרֵשׁ הַרוּחָנִי שְׁלוֹ,
 וְלַמְרוֹת שְׁבִין גְּשָׁמִיּוֹת וְרוּחָנִיּוֹת יֵשׁ
 רִיחוּק הַעֵרֶךְ וְפַעַר עֲצוּם, בְּמוֹבֵן
 מְסוּיִים יֵשׁ דְּמִיּוֹן בֵּין הַשְּׁנַיִם,
 וּבְעֵינַיִנוּ - יֵשׁ קֶשֶׁר וְשִׁיכוֹת בֵּין עֵינַיִן הַהֲתַקְשְׁרוֹת וְהַקְּרוֹב בֵּין
 הַקְּדוּשָׁא-בְּרוּךְ-הוּא וּכְנֻסָּת יִשְׂרָאֵל לְעֵינַיִן הַהֲתַקְשְׁרוֹת וְהַקְּרוֹב בְּשִׂדּוּכֵי
 וּבְנִישׂוּאֵי אִישׁ וְאִשָּׁה (שְׁנִשְׁתַּלְשְׁלוּ מִזֶּה) וְלִכְּנָן מְבִיא בְּהַמְאָמֵר מַה
 שְׁכַתּוּב בְּזֵהָר (שָׁבַת) אַחִים הֵם הַקְּב"ה וּכְנֻסָּת יִשְׂרָאֵל,
 כִּי זֶהוּ הַיִּסוּד לְהַפְּרוּשׁ שְׂאֶחָים הֵם חֲתָן וְכֻלָּה.

ביאור בדרך אפשר
 37 וּמְמַשֵּׁיךְ בְּהַמְאָמֵר, דְּאִיתָא מוּבָא בְּזֵהָר⁴ שֶׁהַפְּסוּק שָׁבַת אַחִים
 38 גַּם יַחַד, מְתִיחַס אֶל קוּדְשָׁא-בְּרִיךְ-הוּא וּכְנֻסָּת יִשְׂרָאֵל, וְהַכְּתוּב
 39 מְדַבֵּר עַל הַקֶּשֶׁר וְהַקְּרוֹב בֵּין הַקְּדוּשָׁא-בְּרוּךְ-הוּא וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל כְּפִי שֶׁהֵם נִמְשְׁלוּ
 40 לְרַעֲיִיתוֹ, כְּכִיכּוֹל, וְנִקְרָאִים "כְּנֻסָּת יִשְׂרָאֵל" וְהַמִּלָּה גַּם שֶׁכַּפְּסוּק בָּאָה
 41 לְרַבּוֹת יִשְׂרָאֵל דְּלִתְמָא בְּנֵי
 42 יִשְׂרָאֵל כְּפִי שֶׁהֵם לְמַטָּה, הֵיינו שֶׁהַפְּסוּק
 43 מְדַבֵּר גַּם עַל הַקֶּשֶׁר וְהַהֲתַקְרָבוֹת בֵּין
 44 הַקְּדוּשָׁא-בְּרוּךְ-הוּא וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל (לֹא רַק
 45 כְּפִי שֶׁנִּשְׁמָוֹת יִשְׂרָאֵל הֵן בְּעוֹלָמוֹת
 46 הָעֲלִיוֹנִים, אֲלֵא גַּם) כְּפִי שֶׁבְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 47 הֵם לְמַטָּה, בְּעוֹלָם הַזֶּה.
 48 וַיֵּשׁ לּוֹמֵר, שְׁהַשְּׂיִיכוֹת
 49 דְּהַפְּרוּשׁ שְׂאֶחָים הֵם חֲתָן
 50 וְכֻלָּה עִם מְאָמֵר הַזֶּה דְּקָאֵי
 51 עַל קוּדְשָׁא-בְּרִיךְ-הוּא וּכְנֻסָּת
 52 יִשְׂרָאֵל, יֵשׁ קֶשֶׁר וְשִׁיכוֹת בֵּין שְׁנֵי
 53 הַפְּרוּשִׁים לְפַסוּק הַמּוּבָאִים בְּמֵאמֵר -
 54 הַפְּרוּשׁ הַרְאִשׁוֹן שֶׁהַכּוּנָה הִיא לְחַתָּן
 55 וְכֻלָּה וְהַפְּרוּשׁ הַשְּׁנִי שֶׁהַכּוּנָה הִיא
 56 לְקְדוּשָׁא-בְּרוּךְ-הוּא וּכְנֻסָּת יִשְׂרָאֵל,
 57 וְהַשְּׂיִיכוֹת הִיא, כִּי חֲתָן וְכֻלָּה
 58 שְׁלֵהֶם אִישׁ וְאִשָּׁה כְּפִשְׁטוֹ
 59 מְשִׁתְּלִשְׁלִים מְחַתָּן וְכֻלָּה
 60 שְׁלֵהֶם⁵, הַקְּב"ה וּכְנֻסָּת
 61 יִשְׂרָאֵל⁶, בְּהַתְּאֵם לְכֻלּוֹ שֶׁכָּל דָּבָר
 62 גְּשָׁמֵי שְׁקִיָּם בְּעוֹלָם כָּא וּמְשִׁתְּלִשְׁלִים
 63 מִהַמְקוֹר וְהַשּׁוֹרֵשׁ הַרוּחָנִי שְׁלוֹ,
 64 וְלַמְרוֹת שְׁבִין גְּשָׁמִיּוֹת וְרוּחָנִיּוֹת יֵשׁ
 65 רִיחוּק הַעֵרֶךְ וְפַעַר עֲצוּם, בְּמוֹבֵן
 66 מְסוּיִים יֵשׁ דְּמִיּוֹן בֵּין הַשְּׁנַיִם,
 67 וּבְעֵינַיִנוּ - יֵשׁ קֶשֶׁר וְשִׁיכוֹת בֵּין עֵינַיִן הַהֲתַקְשְׁרוֹת וְהַקְּרוֹב בֵּין
 68 הַקְּדוּשָׁא-בְּרוּךְ-הוּא וּכְנֻסָּת יִשְׂרָאֵל לְעֵינַיִן הַהֲתַקְשְׁרוֹת וְהַקְּרוֹב בְּשִׂדּוּכֵי
 69 וּבְנִישׂוּאֵי אִישׁ וְאִשָּׁה (שְׁנִשְׁתַּלְשְׁלוּ מִזֶּה) וְלִכְּנָן מְבִיא בְּהַמְאָמֵר מַה
 70 שְׁכַתּוּב בְּזֵהָר (שָׁבַת) אַחִים הֵם הַקְּב"ה וּכְנֻסָּת יִשְׂרָאֵל,
 71 כִּי זֶהוּ הַיִּסוּד לְהַפְּרוּשׁ הַרְאִשׁוֹן בְּמֵאמֵר שְׂאֶחָים הֵם חֲתָן
 72 וְכֻלָּה.

(* יצא לאור בקונטרס ל"ג בעומר - תש"ג, "לקראת ל"ג בעומר הבעל"ט.. עש"ק פ' אמור גוי' ואמרת, שנת ה'תשי"ג".
 (1) תהלים קלג, א. 2) דל"ג בעומר תרצ"ב, בתנאים של בתו הרבנית וכו' מרת שיינא עם בעלה הרה"ח וכו' ר' מנחם מענדל
 הכהן הארענשטיין הי"ד. 3) ראה בארוכה מאמרי אדמו"ר האמצעי ויקרא ח"ב ע' תרצו ואילך. 4) ח"ג ז, ב. 5) ראה ד"ה
 אשר ברא ה'תשל"ט ס"ב (תורת מנחם - ספר המאמרים ניסן כסלו ס"ע טו), ובהנסמן שם הערה 9. 6) וראה בד"ה זה
 תרצ"ב הנ"ל, שבהקב"ה וכנס"י ישנם הענינים דקישורי תנאים וחתונה, דבתגה"ש הוא החתונה דהקב"ה וישאל, כמרו"ל
 (תענית כו, ב - במשנה) ביום חתונתו זה מתן תורה. ובל"ג בעומר הוא הקישורי תנאים "ומאז עד חגה"ש הם מועדי
 שילוח סבלונות מהחתן לכלה".

שיר המעלות לדוד

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 וְלִכְאוּרָה⁷ יֵשׁ לְהוֹסִיף, דְּהִבִּיאֹר שְׁבַהּמֶאֱמָר (בְּשִׁנֵּי
2 הַעֲנִינִים דְּשִׁבְתָּ אַחִים, וְיָגַם יְחַד' והתוספת בענין ההתקשרות
3 והקירוב שיש ב"גם יחד" לעומת "שבת אחים") הוּא גַם לְפִי הַפִּירוּשׁ⁸
4 שְׁאֵחִים קָאֵי עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לגבי היחס שלהם אל הקדוש-ברוך-הוא,
5 שְׁבַהּאֲהָבָה וְהֶאֱחָוָה שְׁלֵהֶם
6 שְׁתֵּי מְדַרְגּוֹת בְּכִלְלוֹת כְּמוֹ בַחֲזָן
7 וְכֹלָה לַמַּטֵּה. הַדְּרָגָה הָרִאשׁוֹנָה הִיא
8 הַתְּקַשְׁרוֹת (בְּדוּגְמַת קִישׁוּרֵי
9 תְּנָאִים), וְעַל-יְדֵי-זֶה בָּאִים
10 אַחֲרֵיכֶן לְהִתְאַחֲדוֹת שֶׁהִיא
11 הַדְּרָגָה הַשְּׁנִיָּה, הַעֲמוּקָה וְהַפְּנִימִית
12 יוֹתֵר (בְּדוּגְמַת הַנִּישׁוּאֵין לְעוֹמֵת קִישׁוּרֵי
13 הַתְּנָאִים).
14 וְעַל-פִּי-זֶה יֵשׁ לֹמַר, דְּזֶה
15 שְׁמִבִּיאָה בְּהַמֶּאֱמָר פְּרוּשׁ הַזֶּה
16 דְּשִׁבְתָּ אַחִים גַּם יְחַד קָאֵי
17 מִכוּוֵן עַל הַיְחָוֵד הַפְּנִימִי
18 דְּקוּדְשָׁא-בְּרִיךְ-הוּא וְכִנְסַת
19 יִשְׂרָאֵל (בְּדוּגְמַת הַנִּישׁוּאֵין), הוּא,
20 כִּי בְּכַדִּי שְׁהֶאֱהָבָה וְהֶאֱחָוָה
21 דְּיִשְׂרָאֵל תִּהְיֶה בְּאוֹפֵן דְּיַחַד
22 (דְּוּגְמַת הַיְחָוֵד דְּנִישׁוּאֵין),
23 הוּא⁹ עַל-יְדֵי גִילּוּי הַיְחָוֵד
24 דְּיִשְׂרָאֵל עִם קוּדְשָׁא-בְּרִיךְ-
25 הוּא¹⁰ כְּלוּמַר, כֹּאשֶׁר בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
26 מְכִירִים וּמְרַגִּישִׁים אֶת הַיְחָוֵד
27 (הַהִתְאַחֲדוֹת הַעֲמוּקָה הַפְּנִימִית) שֶׁלָּהֶם
28 עִם הַקְּדוּשָׁא-בְּרוּךְ-הוּא בְּגִלּוּי, אוֹי גַם
29 הָאֲהָבָה וְאֲחֻוּהָ בֵּין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עֲצָמָם
30 הִיא עֲמוּקָה וְפְנִימִית כְּמוֹ הַיְחָוֵד בְּעִנְיֵין
31 הַנִּישׁוּאֵין, וְלֹא רַק שְׂיִכוּת כְּלִלִית כְּמוֹ
32 בְּקִישׁוּרֵי תְּנָאִים.
33 וְעַל-פִּי-זֶה יֵשׁ לְבָאֵר גַּם מַה
34 שְׁהַפְּתוּב¹¹ בְּתַהֲלִים מְזַשִּׁיךְ
35 (דְּשִׁבְתָּ אַחִים גַּם יְחַד הוּא)
36 בְּשִׁמּוֹן הַטּוֹב עַל הָרֹאשׁ יוֹרֵד
37 עַל הַזָּקֵן וְזֶן אֶהְרֵן שְׂיִוְרֵד עַל
38 פִּי מְדוּתָיו (לְפִי פְּשוּטוֹ הַכְּתוּב מִמַּחֲשֵׁה שֶׁהַדָּבָר טוֹב וְנִעִים כְּמוֹ שִׁמּוֹן

הַמַּשְׁחָה הַנְּתוּן עַל הָרֹאשׁ בְּשִׁפְעַ רֹב עַד כַּדִּי כִךְ שֶׁהוּא יוֹרֵד מֵהָרֹאשׁ אֶל הַזָּקֵן,
וּמְדוּבָר עַל הַזָּקֵן שֶׁל אַהֲרֹן שֶׁהִיא רֹאשׁוֹן לְגַמְשָׁחִים בְּשִׁמּוֹן הַמַּשְׁחָה (רָאָה
מִצּוֹרֵת דּוּד) וְהַמֶּאֱמָר מְבַאֵר אֶת הַדְּבָרִים לְפִי פְּנִימִיּוֹת הַעֲנִינִים) כִּי בְּכַדִּי
שְׁהִיחָוֵד הַהִתְאַחֲדוֹת הַפְּנִימִית הַעֲמוּקָה דְּקוּדְשָׁא-בְּרִיךְ-הוּא
וְיִשְׂרָאֵל יִפְעוֹל בְּיִשְׂרָאֵל
אֲהָבָה וְאַחָוָה אֲמִתִּית בְּקֹרֵב בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל עֲצָמָם עַד בְּאוֹפֵן דְּיַחַד,
הוּא עַל-יְדֵי יְרִידַת וְהַמְשָׁכָה
שִׁמּוֹן הַטּוֹב, כְּדִלְקַמֵּן (סְעִיף
ח) שֶׁהַכוּוֹנָה לְפְנִימִיּוֹת הַתּוֹרָה, כְּפִי
שִׁיתְּבָאֵר לְהַלָּן.
ב) וְיוֹכֵן זֶה בְּהַקְדִּים דְּאִיתָא
מוֹכָא בְּזִהְרָ¹² זְמַנָּא חֲדָא הָוָה
צְרִיכָא עֲלָמָא לְמִיטְרָא, פַּעַם
אֲחַת הִיא צְרִיךְ הָעוֹלָם לְגַשֵּׁם (וְלֹא יוֹרֵד
גַּשְׁמִים) אֲתוּ לְקַמִּיָּה דְּרַבִּי
שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאֵי, בָּאוּ (חֲכַמֵּי
יִשְׂרָאֵל) לְפָנָיו רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאֵי
(שִׁיּוֹם הַהִילּוּלָא שֶׁלּוֹ הוּא בִלְג' בְּעוֹמֵר,
יוֹם אֲמִירַת הַמֶּאֱמָר) וּבְקִשְׁוֹ מִמֶּנּוּ
לְפַעוֹל אֶת יְרִידַת הַגַּשְׁמִים וְעַל-יְדֵי
שְׁאֲמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בְּרִי יוֹחָאֵי דְּרוּשׁ
בְּפָסוּק הַגָּה מַה טוֹב וּמַה
נִעִים שִׁבְתָּ אַחִים גַּם יְחַד,
יָרַד מְטֵר.
וְיָדוּעַ הַדִּיּוּק הַשְּׂאֵלָה בְּזֶה¹³,
הָרִי מְצִינּוּ בְּדַבְרֵי חֲכַמֵּינוּ ז"ל
בְּגִמְרָא שְׁבַכְדִּי לְפַעַל יְרִידַת
גְּשָׁמִים כֹּאשֶׁר הַגִּיעָה עֹנַת הַגַּשְׁמִים
וְהָעוֹלָם זָקוּק לְגַשֵּׁם אֶךְ הַגַּשֵּׁם מִתְּעַכֵּב
וְלֹא יוֹרֵד הָיוּ מוֹסִיפִים שֵׁשׁ
בְּרָכוֹת בְּשִׁמּוֹנָה עֶשְׂרֵה¹⁴
וְגוֹזְרִים י"ג תְּעֻנִּיּוֹת¹⁵ עַד שֶׁעַל
יְדֵי הַתְּפִלוֹת וְהַצּוּמוֹת נִעֲנִים וְזוֹכִים
לְגַשְׁמִים, וְחוֹנֵי הַמְּעַגְלָא עָג
עוֹנָה צִיִּיר עֵיגוּל וְעָמַד בְּתוֹכָהּ
וְהַתְּפִלָּל¹⁶ וְנִעְנָה, הָרִי שֶׁהִרְדָּךְ
לְפַעוֹל יְרִידַת גַּשְׁמִים בַּעַת בְּצוּרַת הִיא בְּאֲמַצְעוֹת תְּפִילָה וְתַעֲנוּיּוֹת וְרַבִּי

(7) ד"לכאורה" הוא גם בענין דהוא למסקנא (ראה שד"ח כללי הפוסקים סט"ז אות ח). (8) מפרשים לתהלים שם. וראה זח"ג נט, ב - הובא לקמן ס"ז. (9) ראה תניא פרק לב. (10) ועפ"ז יומתק מה שמדייק בהמאמר מ"ש בזהר "גם לרבות ישראל דלתתא". (11) תהלים שם, ב. (12) ח"ג נט, ריש ע"ב. (13) ד"ה זח"ג כו' דעלמא הוה צריך למיטרא באוה"ת ויקרא (הוספות) ע' רנד ואילך [נדפס גם בביאורי הזהר להצ"צ כרך ב, אחרי ע' תתקכא ואילך]. ד"ה בזהר פ' אחרי כו' זימנא חדא תרכ"ז (סה"מ תרכ"ז ע' רסז ואילך). סה"מ עטר"ת ס"ע קל ואילך. סה"מ תרפ"ז ע' צא. (14) משנה תענית טו, א. רמב"ם הל' תעניות פ"ג ה"ז. שם פ"ד ה"ז ואילך. טוש"ע או"ח הל' תענית סתקע"ה. (15) משנה שם יב, ב. רמב"ם שם פ"ג ה"ב ואילך. טוש"ע שם.

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 שמעון בן יוחאי פעל זה על-ידי אמירת דרוש בדברי תורה,
2 בלי יגיעה כלל בשונה מתפילות וצומות שכרוכות במאמץ, ויש להבין
3 מהי הדרך המיוחדת של רבי שמעון בר יוחאי לפעול ירידת גשמים דווקא
4 בדרך זו?
5 ונקודת הביאור בזה (פמובן)
6 מהדרושים כפי שעולה ממאמרי
7 החסידות העוסקים בנושא זה), דנה
8 שצריך להשתדלות מיוחדת
9 לפעול ירידת גשמים וכאמור
10 הדבר כרוך במאמץ מיוחד הוא
11 בתפלה כאשר מבקשים לפעול את
12 ירידת הגשמים באמצעות תפילה.
13 והסיבה לכך שהורדת גשמים על ידי
14 תפילה כרוכה במאמץ מיוחד היא
15 דכיון שתפלה היא התקרבות של
16 האדם לאלוקות בדרך של מלמטה
17 למעלה, היינו שתחילת ההתעוררות
18 היא מצד האדם התחתון הנמצא למטה
19 ורצונו להתקרב לאלוקות שלמעלה
20 לכן בכדי שהעבודה (תפלה)
21 דהתחתונים הנמצאים למטה
22 תעורר ותמשיך גשמים
23 (דשמש הגשמים הוא
24 למעלה מהשתלשלות¹⁷ למרות
25 שהגשמים נראים כדבר טבעי ואם כן
26 לכאורה הם שייכים ליסדר
27 השתלשלות שבו האור האלוקי יורד
28 בצורה מסודרת מדוגה לדוגה כך
29 שלמעלה מאיר אור רב ולמטה מאיר
30 אור מועט ומצומצם, בכל זאת שורש
31 הגשמים הוא בדוגה גבוהה באלוקות,
32 למעלה מסדר השתלשלות, אלא
33 שלאחר מכן האור יורד ונמשך עד
34 להשפעת גשמים בפועל) צריכה
35 להיות השתדלות מיוחדת
36 שהרי מצד עצמו האדם נמצא במצב
37 נחות ורחוק מאלוקות ורק השתדלות
38 מיוחדת ומאמץ מיוחד פועלת בו
39 התעלות במידה כזו שתפלתו פועלת למעלה. ורבי שמעון בן יוחאי
40 המשיך ירידת גשמים על-ידי אמירת תורה, דתורה היא
41 מלמעלה למטה, שהרי התורה היא חכמתו העליונה ורצונו העליון של
42 הקדוש-ברוך-הוא שירדה מלמעלה למטה וכיוון שרבי שמעון בר יוחאי
43 התחבר לתורה שמצד עצמה היא גבוהה ונעלית ולכן לא היה צריך

לעבודה וליגיעה כדי להתחבר לאלוקות ולהשפיע השפעות מלמעלה
למטה.
והטעם על זה שרבי שמעון בן יוחאי דוקא המשיך ירידת
גשמים על-ידי אמירת תורה, ולא מצינו דבר כזה אצל שאר
התנאים הוא, כי ירידת גשמים
(לאחרי שהיתה תחלה
עצירת גשמים במצב של בצורת,
בשונה מירידת גשמים רגילה וטבעית)
הוא שינוי בעולם, חריגה מדרכי
הטבע דנה שנעשה שינוי
בעולם במידה כזו שיש בעולם
הנהגה שלא על-פי דרכי הטבע הוא
(בדרך כלל) על-ידי תפלה,
כמבואר בתנ"א¹⁸ (וזה לשונו:
"אף שתלמוד תורה למעלה
מהתפלה... אבל התפלה היא המשכת
אור אין סוף ברוך הוא... לא בדרך
התלבשות בלבד רק האור ממש,
לשנות הנבראים מכמות שהם שיתרפא
החולה וירד הגשם משמים לארץ
ויולידה ויצמיחה...") וכפי שיבואר
עוד להלן במעלת התפילה. אלא
שברבי שמעון בן יוחאי, היה
דבר יוצא מן הכלל גם בעסק
התורה שלו היתה (גם)
המעלה דתפלה, וגם דברי
התורה שלו היה בכוח לפעול שינוי
בדרכי הטבע ולכן המשיך
ירידת גשמים על-ידי אמירת
תורה ולא נוקק לתפילה דווקא.
ג) והולך ומבאר את המעלה המיוחדת
בלימוד התורה של רבי שמעון בר
יוחאי:
והענין הוא, דהחילוק ההבדל
בין תורה ותפלה הוא על-
דרך מעין החילוק ההבדל בין
ברכה ותפלה¹⁹ כלומר, ההבדל
בין המשכה והשפעה על ידי לימוד
התורה (מלמעלה למטה) להמשכה והשפעה על ידי תפילה (מלמטה למעלה)
דומה להבדל בין פעולת הברכה לפעולת התפילה, כפי שהולך ומבאר.
דתפלה היא מלמטה למעלה (כנ"ל), שהמתפלל הוא אדם
תחתון הנמצא למטה ומבקש שישפיעו לו
מלמעלה, וברכה היא מלמעלה למטה,
שהמברך נזה שיש לו כח לברך, ועל-דרך

(16 תענית כג, א. 17) ראה תענית (ב, א) דגשמים לא נמסרו ביד שליח. וראה סה"מ תרמ"ד ע' קנה. 18) קו"א רד"ה להבין מ"ש בפע"ח (קנה, א. 19) בהבא לקמן ראה בהמצויין בהערה 13. וראה גם לקו"ש ח"י ס"ע 38 ואילך, ובהנסמך שם.

שיר המעלות לדוד

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 האדם הנותן את הברכה [זו שיש לו בַת לְבָרָךְ, וְעַל־דִּרְךָ אֲבָרְכֶם
 2 אָבִינוּ שְׁאָמַר לוֹ הַקֶּבֶ"ה "וְהִיָּה בְרַכָּה" ופירושו חכמינו ז"ל שה' אמר
 3 לאברהם הַבְּרָכּוֹת נְתוּנוֹת לָךְ 20] הוּא נִמְצָא לְמַעַלָּה בדרגה גבוהה
 4 יותר מִהַשׁוֹרֵשׁ הַרוּחָנִי הַעֲלִיּוֹן שְׁמִמְנוֹ נִמְשַׁכֵּת הַבְּרָכָה, וּמִמְשִׁיף
 5 ומגלה ומוריד אוֹתָהּ מִלְּמַעַלָּה
 6 לְמַטָּה עד שהברכה מתקיימת בעולם
 7 הַזֶּה בְּפוּעַל. וְזֶהוּ שֶׁבְּרָכָה הִיא
 8 בְּדִרְךָ צְוּי, כִּסְגוּן שֶׁל פְּקוּדָה
 9 וְהוֹרָאָה וְלֹא כִּסְגוּן שֶׁל תְּפִילָּה
 10 וְתַחֲנוּנִים כִּי הַמְּבָרֵךְ הוּא עוֹמֵד
 11 כְּדֹרְגָה רֹחֲנִית גְּבוּהָה לְמַעַלָּה
 12 מִהַשׁוֹרֵשׁ שְׁמִשָּׁם נִמְשַׁכֵּת
 13 הַבְּרָכָה, וְלִכֵּן בְּכַחוֹ לְצִוּוֹת
 14 וְלִהְיוֹתָ, כְּכִיכּוֹל, אֵת יְרִידַת הַשֶּׁפַע.
 15 וְהִנֵּה הַמַּעַלָּה דְּבָרְכָה לְגַבִּי
 16 תְּפִלָּה הִיא בְּנוֹגֵעַ לְהָאָדָם
 17 הַמְּבָרֵךְ וְהַמְתַּפְּלֵל, מִצַּד הָאָדָם,
 18 הַמְּבָרֵךְ נִמְצָא בְּדֹרְגָה יוֹתֵר גְּבוּהָה
 19 מִהַמְתַּפְּלֵל, כִּי הַמְּבָרֵךְ נֹעֵלָה יוֹתֵר
 20 מִשׁוֹרֵשׁ הַהִמְשָׁכָה וְהַהֲשַׁפְעָה (וְלִכֵּן
 21 פְּעוּלָתוֹ הִיא בְּדֹרֵךְ מִלְּמַעַלָּה לְמַטָּה)
 22 וְאִילוּ הַמְתַּפְּלֵל נִמְצָא בְּדֹרְגָה יוֹתֵר
 23 נְמוּכָה מִשׁוֹרֵשׁ הַהֲשַׁפְעָה (וְלִכֵּן
 24 פְּעוּלָתוֹ הִיא בְּדֹרֵךְ מִלְּמַטָּה לְמַעַלָּה)
 25 אָבֵל בְּנוֹגֵעַ לְהַמְשִׁיכָה
 26 עֲצָמָהּ, מִצַּד הַהֲשַׁפְעָה עֲצָמָהּ הַמְצַב
 27 הוּא לְהַפֵּךְ הַהֲמַשְׁכָּה וְהַהֲשַׁפְעָה
 28 שְׁעַל־יָדַי תְּפִלָּה הִיא נְעֻלִית
 29 יוֹתֵר מֵאִשֵּׁר הַהִמְשָׁכָה וְהַהֲשַׁפְעָה
 30 שֶׁעַל יְדֵי בְרַכָּה. דְּעֲנִין הַבְּרָכָה
 31 הוּא לְהַמְשִׁיף מִה שֶׁבָּרַךְ
 32 נִמְצָא בְּמִקּוֹר וְלֹא לִיצוֹר וּלְפַעוּל
 33 דְּבָר חֲדָשׁ שֶׁעֲדִיין לֹא נִמְשָׁךְ וְלֹא
 34 הַתְּגַלָּה, וְעֲנִין הַתְּפִלָּה הוּא
 35 בְּקִשָּׁה מִהַקֶּבֶ"ה שְׁגָם בָּאֵם
 36 לֹא יִשְׁנֶה לֹא קִיַּמַת חֲסֵי-וְשָׁלוֹם
 37 הַהֲשַׁפְעָה גַם בְּמִקּוֹר, וְלֹא
 38 עוֹד אֵלָּא שְׁנוּגָר עֲלָיו
 39 שְׁיִהְיֶה חוּלָה חֲסֵי-וְשָׁלוֹם
 40 וְכִיּוֹצֵא בְּזָה, הֵינּוּ לֹא זֶה בְּלִבְדֵּי שֶׁהַהֲשַׁפְעָה הַמְּבֹקֶשֶׁת לֹא קִיַּמַת בְּמִקּוֹר
 41 אֵלָּא יֵתֵר עַל כֵּן מִלְּמַעַלָּה כְּבֵר נִגְזַר וְהַגְּזִירָה יִצְאָה לְפוּעַל שֶׁהַמְצַב יִהְיֶה
 42 הַפּוֹךְ, הִרִי בְּכּוּחָהּ שֶׁל הַתְּפִילָּה מִכָּל־מְקוֹם תּוֹמַשְׁךָ לוֹ הַשְּׁפָעָה
 43 חֲדָשָׁה מֵאוֹר אֵיין-סוֹף שְׁלִמְעַלָּה מִהַשְּׁתַּלְשְׁלוֹת כִּי וּק ב'סֹדֵר

44 השתלשלות' ההשפעה לא קיימת ורק ב'סדר השתלשלות' נגזרה גזירה
 45 והמצב הפוך מהמצב המיוחל אבל למעלה מ'סדר השתלשלות' ההגבלות
 46 הללו לא קיימות ואפשר לשנות את המצב מן הקצה אל הקצה, וזו פעולה
 47 של התפילה ולא של הברכה.
 48 דְּזֶהוּ שְׁאוּמְרִים בְּכַמָּה תְּפִלוֹת
 49 בְּקִשּׁוֹת לְעִנְיָנִים שׁוּנִים וְהַבְּקָשָׁה הִיא
 50 בְּנוֹסַח יְהִי־רְצוֹן, דְּפָרוּשׁ יְהִי־
 51 רְצוֹן הוּא שְׁיִהְיֶה רְצוֹן חֲדָשׁ
 52 שְׁלֵעַת עַתָּה עֲדִיין אֵינְנוּ קִיַּים. וְהַטַּעַם
 53 עַל זֶה שֶׁהַמְשַׁכֵּת אוֹר חֲדָשׁ
 54 הוּא עַל־יָדַי הַתְּפִלָּה דְּוָקָא,
 55 וְלֹא עַל יְדֵי הַבְּרַכָּה, הוּא כִּי
 56 לְמַעַשָּׂה יְדִידָךְ תִּכְסוּף²¹,
 57 הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא כּוֹסֵף וּמְשׁוֹתֵק,
 58 כְּכִיכּוֹל, דּוּוֹקָא לְפַעוּלָתָם שֶׁל בְּנֵי אָדָם
 59 אֵף שֶׁהֵם נְבִרָאִים גְּשְׁמִיִים וְנַחֲוִתִים, כִּי
 60 הוּא חַפֵּץ דּוּוֹקָא בְּפַעוּלָתָם שֶׁל אֱלֹהִים
 61 שֶׁנִּבְרָאוּ עַל יְדוֹ, "מַעַשָּׂה יְדִידָךְ", וְלִכֵּן
 62 עַל־יָדַי הַתְּפִלָּה, עֲבוּדָת
 63 הַמַּטָּה, שְׁעִנְיָנָהּ הוּא כְּאִמּוֹר מֵאִמָּךְ
 64 שֶׁל הָאָדָם שֶׁנִּמְצָא לְמַטָּה מִצִּדוֹ
 65 לְהַתְּקַרֵּב לְמַעַלָּה וְלִהְיוֹת לְאִלּוּקוֹת
 66 מְגִיעִים מִלְּמַטָּה עַד לְאוֹר אֵיין־
 67 סוֹף שְׁלִמְעַלָּה מִהַשְּׁתַּלְשְׁלוֹת
 68 וְזוֹכִים לְקַבֵּל הַמְשָׁכָה וְהַשְּׁפָעָה
 69 מִהַמְּקוֹר הַנֹּעֵלָה הַזֶּה (אֵף שֶׁזֶּה פְּעוּלָתָהּ
 70 אֵדָם תַּחֲנוּן, בְּשׁוּנָה מְבֹרָכָה שְׁפוּעֵלָתָהּ
 71 בְּגַלְל מַעַלַת הָאָדָם, כְּמִבּוֹאֵר לְעִיל).
 72 וְהִנֵּה עֲנִין זֶה שְׁבַתְּפִלָּה
 73 (שְׁעַל־יָדַי נִמְשַׁכֵּת הַשְּׁפָעָה
 74 חֲדָשָׁה שֶׁלֹּא הִיְתָה קִיַּיִם קוֹדֵם
 75 לְכֵן) הוּא בְּכָל־לֵוֹת בְּאִפּוֹן כְּלָלִי
 76 (בְּעוֹד שֶׁבְּפִרְשׁוֹת יֵשׁ לְחֵלֶק בִּינֵיהֶם)
 77 גַם בְּתוֹרָה שְׁגָם בַּה מְצִינוּ שְׁדַבְּרֵי
 78 הַתּוֹרָה פּוּעֵלִים חֲדוּשׁ וְשִׁנּוּי שֶׁל מְצַב
 79 קִיַּים. דְּזֶה שְׁעַל־יָדַי הַפְּסִק־דִּין
 80 שְׁבַתְּתוֹרָה נְעֻשָׂה שְׁיִנּוּי
 81 בְּעוֹלָם²² [שְׁנַעֲשֶׂה וְנוֹצַר דְּבָר
 82 חֲדָשׁ שְׁלֹא הִנֵּה גַם בְּשִׁרְשׁ
 83 וּמִקּוֹר הַעוֹלָם וְעֵנִין זֶה הַתּוֹרָה דּוּמָה לְתִפִּילָּה וְלֹא לְבְרַכָּה שֶׁהִיא רַק
 84 גִּילּוּי וְהַמְשָׁכָה שֶׁל דְּבַר שֶׁכָּבֵר הִיא קִיַּים], וְטַעַם הַדְּבַר שֶׁכָּבוֹד הַתּוֹרָה לְפַעוּל
 85 שִׁנּוּי בְּעוֹלָם וְלִיצוֹר דְּבַר חֲדָשׁ הוּא, כִּי הַתּוֹרָה הִיא לְמַעַלָּה מִשְׁרָשׁ
 86 הַעוֹלָם (כִּי הַתּוֹרָה הִיא חֲקִמָתוֹ יְתָבָרֵךְ, הַחֲכָמָה שֶׁל הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־

20 במדב"ר פ"א, ב (בסופה). 21 איוב יד, טו. 22 כידוע הרא"י לזה מירושלמי (נדרים פ"ו סוף ה"ח. ועוד. הובא בשו"ע אדה"ז הל' נדה סקפ"ט סקכ"ג), דכאשר ב"ד מעברין את השנה - בתול"י חזורין.

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 הוא שְׁלֹמֶעֱלָה מִהַחֲכָמָה דְּמַעֲשָׂה בְּרֵאשִׁית כְּלוּמָר, גַּם בְּרֵאשִׁית
 2 הָעוֹלָם הֵייתָה בְּחַכְמָתוֹ שֶׁל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הַחֲכָמָה שֶׁמִּמֶּנָּה בָּאָה הַתּוֹרָה
 3 הִיא כְּדוּגָה יוֹתֵר גְּבוּוּהָ וְשׁוֹרֵשׁ חֲכַמַת הַתּוֹרָה הוּא לְמַעַל מִשׁוֹרֵשׁ הָעוֹלָם),
 4 וְלִכְנֹן, עַל-יְדֵי הַפְּסָק־דִּין דְּתוֹרָה נַעֲשֶׂה שִׁינוּי וְחִידוּשׁ
 5 בְּעוֹלָם כִּי לְתוֹרָה יֵשׁ כּוּחַ מִיּוֹחַד
 6 לְהִיּוֹת 'בְּעַל-הַבַּיִת' עַל הָעוֹלָם עַד כִּדִּי
 7 כִּךְ שֶׁפְּסָק־דִּין בְּתוֹרָה מְשַׁנֵּה מִצִּיּוּת
 8 בְּעוֹלָם. וְנִמְצָא, לְאוֹר הָאִמּוּר
 9 שֶׁהַתּוֹרָה פּוֹעֵלֶת חִידוּשׁ דְּבַר כְּדוּמָה
 10 לְתַפִּילָה, עוֹלָה הַמִּסְקָנָה שֶׁבְּתוֹרָה
 11 יִשְׁנֶן בִּי הַמַּעֲלֹת, הָאֲחַת
 12 הַמַּעֲלָה דְתַפְּלָה — הַמַּשְׁכַּת
 13 עֲנִין חֲדָשׁ, וְהַשְׁנִייה הַמַּעֲלָה
 14 דְּבִרְכָה²³ שְׁהִיא בְּדֶרֶךְ גִּיּוּרָה וְהַכּוּרָה,
 15 כִּכְיֹכֹל (כִּי הַמְּבֹרָךְ, אִם אֵכֵן בְּכוּחוֹ
 16 לְבָרֵךְ נִמְצָא לְמַעַל מִהָעוֹלָם, כַּמְבוּאָר
 17 לְעִיל). וְכִךְ גַּם לְגַבֵּי הַתּוֹרָה דְּהַשִּׁינוּי
 18 וְהַחִידוּשׁ שֶׁנַּעֲשֶׂה בְּעוֹלָם עַל-
 19 יְדֵי הַפְּסָק־דִּין דְּהַתְּלַמִּיד-
 20 חֲכָם הָעוֹסֵק בְּתוֹרָה, הוּא
 21 (לֹא בְּדֶרֶךְ בִּקְשָׁה בְּתַפְּלָה,
 22 שֶׁאִמְנֵם פּוֹעֵלֶת דְּבַר חֲדָשׁ וּבִכְן הַתּוֹרָה
 23 דּוּמָה לְתַפִּילָה אֲבָל בְּתַפְּלָה הַדְּבַר הוּא
 24 בְּדֶרֶךְ בִּקְשָׁה, וּבְהַשְׁתַּדְּלוּת מִיּוֹחַד
 25 כַּמְבוּאָר לְעִיל וְאֵילוּ הַפְּעוּלָה שֶׁל פְּסָק-
 26 דִּין בְּתוֹרָה הִיא לֹא בְּדֶרֶךְ בִּקְשָׁה
 27 אֶלָּא) בְּדֶרֶךְ מִמְּיֵלָא מְכוּחַ
 28 הַעוֹבְדָה שֶׁהַתּוֹרָה 'בְּעַל הַבַּיִת' עַל
 29 הָעוֹלָם. וְכִידְעָה²⁴ בְּתוֹרַת הַחֲסִידוּת
 30 בְּעֲנִין הַמְּשַׁמְעוֹת הַפְּנִימִית שֶׁל מֵאִמּוֹר
 31 חֲכָמֵינוּ וְ"ל מָאן מַלְכֵי רַבָּנָן²⁵,
 32 מִי הֵם הַמְּלָכִים? הַלְּמִידֵי הַחֲכָמִים
 33 דְּלִהְיוּת שְׁלֹמוֹד הַתּוֹרָה
 34 שְׁלֹהֵם שֶׁהַתְּלַמִּיד חֲכָם לּוֹמֵד הַתּוֹרָה
 35 הוּא בְּבִיטוּלָה, מֵתוֹךְ הַכְּרָה שׁוֹ
 36 חֲכַמְתוֹ שֶׁל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וּמֵתוֹךְ הַתְּבַטְלוּת שֶׁל הַמִּצִּיּוּת הָאִישִׁית
 37 וְהִישִׁיּוֹת הָעֲצָמִית שֶׁלָּהֶם הֲרֵי הַפְּסָק־דִּינִים שְׁלֹהֵם הוּא שְׁהַמְּלִךְ
 38 עַצְמוֹ (מְלִךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים תַּקְּבִ"ה) גּוֹזֵר וְאוֹמֵר אֵת
 39 הַפְּסָק־דִּין, כְּלוּמָר, פְּסָקֵי הַדִּין שֶׁל הַחֲכָמִים נִחְשָׁבִים כַּפְּסָקֵי דִין שֶׁל
 40 הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּעַצְמוֹ וְכִיּוֹן שֶׁזָּהוּ גְּזִירַת הַמְּלִיךְ הוֹרָאָה וּפְקוּדָה שֶׁל

הַמֶּלֶךְ שְׁכוּלָם נִתּוּנִים לְמִדּוֹתָם וְחַיִּיבִים לְצִיּוּת לוֹ, נַעֲשֶׂה בְּן בְּמִצִּיּוּת
 42 הַגִּשְׁמִית בְּעוֹלָם מִמְּיֵלָא שְׁהֵי מוֹכֵן שֶׁהַמֶּלֶךְ אֵינוֹ זָקוּק לְהַשְׁתַּדְּלוּת וּמֵאִמּוֹר
 43 כִּדִּי שִׁימְלֹאוּ אֶת רְצוֹנוֹ אֲלֵא רְצוֹנוֹ מִתְּבַעַע בְּדֶרֶךְ מִמְּיֵלָא.
 44 וְעַל-דֶּרֶךְ-זֶה כְּדוּמָה לְפַעוּלָה בְּעוֹלָם עַל יְדֵי הַתּוֹרָה שְׁהִיא בְּדֶרֶךְ גִּיּוּרָה
 45 (וְלֹא בְּדֶרֶךְ תַּפִּילָה וּבִקְשָׁה) הוּא
 46 בְּנוֹגֵעַ לְהַמּוֹפְתִים מַעֲשֵׂי פֶלֶא
 47 הַתּוֹרָגִים מְדֶרֶךְ הַטְּבַע שֶׁעָשׂוּ
 48 הַתַּנְאִים וְאַמּוֹרָאִים עַל-יְדֵי
 49 עֵסֶק הַתּוֹרָה שְׁלֹהֵם²⁶, וְהֵם
 50 חוֹלְלוּ נִיטִים בְּעוֹלָם בְּכוּחַ תּוֹרַתָם כְּמוֹ
 51 רַבֵּי פְּנַחֵס בֶּן יֵאִיר שֶׁאָמַר
 52 כֹּאשֵׁר הָיָה בְּדַרְכּוֹ, וְהִנְהַר גִּינָאֵי עַמּוּד
 53 כְּדַרְכּוֹ גִּינָאֵי נְהָרָא הִנְהַר גִּינָאֵי
 54 חֲלוּק לִי מִימֵיךָ²⁷, וְתֵאֵפְשׁוּ לִי
 55 לְעַבּוֹר וְהִנְהַר נֶאֱלָץ לְצִיּוּת לוֹ שֶׁיִּשְׁשָׁנָן
 56 בְּזָה כְּמוֹ בַּפְּעוּלָת רַבֵּי שְׁמַעוֹן בַּר
 57 יוֹחָאֵי שֶׁתִּי הַמַּעֲלֹת גַּם מַעֲלָה
 58 הַתַּפִּילָה וְגַם מַעֲלַת הַבְּרַכָּה. שִׁינוּי
 59 וְחִידוּשׁ בְּנִהָר (שֶׁאֵינוֹ גַּם
 60 בְּשִׂרְשׁוֹ וּמְקוּרוֹ²⁸ וְלִכְן בְּרַכָּה לֹא
 61 הֵייתָה יְכוּלָה לְפַעוּל זֹאת) —
 62 הַמַּעֲלָה דְתַפְּלָה שְׁפּוֹעֵלֶת דְּבַר
 63 חֲדָשׁ (כַּמְבוּאָר לְעִיל שֶׁלִּכְן אוֹמְרִים
 64 בְּתַפִּילָה "יְהִי רְצוֹן"), וְשֶׁהַשִּׁינוּי
 65 בְּנִהָר נַעֲשֶׂה עַל-יְדֵי הַצִּיּוּת
 66 שֶׁל רַבֵּי פְּנַחֵס בֶּן יֵאִיר בְּדֶרֶךְ
 67 גִּיּוּרָה — הַמַּעֲלָה דְּבִרְכָה.
 68 ה) אֶלָּא שֶׁאֵף-עַל-פִּי-כֵן
 69 לְמִדּוֹת הַמְּבוּאָר לְעִיל עַל הַמַּעֲלָה
 70 הַגְּדוּלָה שֶׁל פְּעוּלָה בְּאִמְצָעוֹת לִימּוֹד
 71 הַתּוֹרָה שְׁכוּלְלַת הֵן אֵת עֲנִין הַתַּפִּילָה
 72 וְהֵן אֵת עֲנִין הַבְּרַכָּה, בְּכָל זֹאת יֵשׁ
 73 מַעֲלָה בְּתַפְּלָה לְגַבֵּי תּוֹרָה, פִּי
 74 תּוֹרָה הִיא חֲכָמָה, וְאֵף שֶׁמְדוּבָר
 75 עַל חֲכַמְתוֹ שֶׁל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, בְּכָל
 76 זֹאת הַכוּוֹנָה לְאוֹר אֲלוּקֵי כְּפִי שֶׁהַתְּלַבֵּשׁ לְהִיּוֹת חֲכָמָה וְזוֹ כַּבּוֹר הַגְּדוּרָה וְצִיּוּרִי,
 77 כְּלִשׁוֹן הַרְגִּיל בְּחֲסִידוּת שֶׁחֲכָמָה אֵינְנָה חֲסֵד וְיֵשׁ לָהּ הַגְּדוּרָה מִשְׁלָה וְחֲכָמָה
 78 (גַּם הַחֲכָמָה דְּתוֹרָה שְׁלֹמֶעֱלָה מִהַחֲכָמָה דְּמַעֲשָׂה בְּרֵאשִׁית
 79 כִּךְ שֶׁבְּחֲכָמָה הָאֲלוּקִית עֲצָמָה מְדוּבָר עַל דְּרוּגָה גְּבוּוּהָ) הִיא בְּאֵין-עֲרוּף
 80 אֵין לָהּ כָּל יַחַס וְהַשְׁוֹאָה וְהִיא נְמוּכָה לֵאמֹר שִׁיעוֹר לְגַבֵּי אוֹר אֵין-סוּף,

יְתַבְּרָה, שְׁלֹמֶעֱלָה מִהַחֲכָמָה דְּמַעֲשָׂה בְּרֵאשִׁית),
 וְלִכְנֹן, עַל-יְדֵי הַפְּסָק־דִּין דְּתוֹרָה נַעֲשֶׂה שִׁינוּי
 וְחִידוּשׁ בְּעוֹלָם. וְנִמְצָא, שֶׁבְּתוֹרָה יִשְׁנֶן בִּי
 הַמַּעֲלֹת, הַמַּעֲלָה דְתַפְּלָה — הַמַּשְׁכַּת עֲנִין
 חֲדָשׁ, וְהַמַּעֲלָה דְבִרְכָה²³. דְּהַשִּׁינוּי וְהַחִידוּשׁ
 שֶׁנַּעֲשֶׂה בְּעוֹלָם עַל-יְדֵי הַפְּסָק־דִּין דְּהַתְּלַמִּיד-
 חֲכָם הָעוֹסֵק בְּתוֹרָה, הוּא (לֹא בְּדֶרֶךְ בִּקְשָׁה
 כַּבְּתַפְּלָה, אֶלָּא) בְּדֶרֶךְ מִמְּיֵלָא. וְכִידְעָה²⁴ בְּעֲנִין
 מָאן מַלְכֵי רַבָּנָן²⁵, דְּלִהְיוּת שְׁלֹמוֹד הַתּוֹרָה
 שְׁלֹהֵם הוּא בְּבִיטוּלָה, הֲרֵי הַפְּסָק־דִּינִים שְׁלֹהֵם
 הוּא שְׁהַמְּלִיךְ עַצְמוֹ (מְלִיךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים
 תַּקְּבִ"ה) גּוֹזֵר וְאוֹמֵר אֵת הַפְּסָק־דִּין, וְכִיּוֹן שֶׁזָּהוּ
 גְּזִירַת הַמְּלִיךְ, נַעֲשֶׂה בֶּן מִמְּיֵלָא. וְעַל-דֶּרֶךְ-זֶה
 הוּא בְּנוֹגֵעַ לְהַמּוֹפְתִים שֶׁעָשׂוּ הַתַּנְאִים
 וְאַמּוֹרָאִים עַל-יְדֵי עֵסֶק הַתּוֹרָה שְׁלֹהֵם²⁶, כְּמוֹ
 רַבֵּי פְּנַחֵס בֶּן יֵאִיר שֶׁאָמַר גִּינָאֵי נְהָרָא חֲלוּק לִי
 27 מִימֵיךָ²⁷, שֶׁיִּשְׁשָׁנָן בְּזָה שְׁתִּי הַמַּעֲלֹת. שִׁינוּי
 וְחִידוּשׁ בְּנִהָר (שֶׁאֵינוֹ גַּם בְּשִׂרְשׁוֹ וּמְקוּרוֹ²⁸) —
 הַמַּעֲלָה דְתַפְּלָה, וְשֶׁהַשִּׁינוּי בְּנִהָר נַעֲשֶׂה עַל-יְדֵי
 הַצִּיּוּת שֶׁל רַבֵּי פְּנַחֵס בֶּן יֵאִיר — הַמַּעֲלָה
 דְּבִרְכָה.

ה) אֶלָּא שֶׁאֵף-עַל-פִּי-כֵן מַעֲלָה בְּתַפְּלָה לְגַבֵּי
 תּוֹרָה, פִּי תּוֹרָה הִיא חֲכָמָה, וְחֲכָמָה
 (גַּם הַחֲכָמָה דְּתוֹרָה שְׁלֹמֶעֱלָה מִהַחֲכָמָה דְּמַעֲשָׂה
 בְּרֵאשִׁית) הִיא בְּאֵין-עֲרוּף לְגַבֵּי אוֹר אֵין-סוּף,

(23) כ"מ באוה"ת ויקרא ובסה"מ תרכ"ז שבהערה 13. וראה גם סה"מ תרכ"ט ע' ג', שבברכת כהנים ישנן ב' המעלות (דברכה ותפלה), ובהמשך הענין שם בנוגע לתורה. (24) תו"א וישב כז, ב. וראה אוה"ת ויקרא שם (ע' רנו). סה"מ תרכ"ז שם (ע' רעא). (25) כ"ה בתו"א שם (ובכ"מ), ע"פ גיטין סב, א. (26) לקו"ת תזריע כב, ג. סה"מ ה'ש"ת ע' 116. (27) חולין ז, א. (28) ראה לקו"ת שם כג, א, דזה שע"י התורה פעל חלוקת הנהר הוא לפי שהגילוי שנמשך ע"י התורה הוא מלמעלה מהשתלשלות.

ביאור בדרך אפשר

1 כפי שהאור האלוקי הוא למעלה מכל הגדרה ויצויר וְעַל-יְדֵי תִּפְלָה
 2 מְמַשִּׁיכִים ומגלים מלמעלה למטה רְצוֹן חֲדָשׁ מְאוּר אֵינ־סוֹף
 3 שְׁלֹמֶעֱלָה גַם מִהַחֲכֵמָה דְתוֹרָה²⁹ ובעניין זה יש לפעולה באמצעות
 4 התפילה מעלה ויתרון לגבי הפעולה באמצעות התורה.
 5 וְעַל-פִּי-זֶה לפי המבואר לעיל לגבי
 6 המעלה בתפילה לגבי תורה יֵשׁ
 7 לוֹמֵר, דִּהְחִדוּשׁ בְּזֶה שְׂרָפִי
 8 שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי הַמְּשִׁיף
 9 יְרִידַת גְּשָׁמִים עַל-יְדֵי אֲמִירַת
 10 תּוֹרָה, לְגַבִּי הַמוֹפְתִים
 11 הַעֲצוּמִים³⁰ שְׁעָשׂוּ בְּמָה
 12 תִּנְאָיִם וְאֲמוֹרָאִים עַל-יְדֵי
 13 עֶסֶק הַתּוֹרָה שְׁלָהֶם, ולכאורה
 14 ה"מופתיים העצומים" של אותם תנאים
 15 ואמוראים הם חידוש ופלא גדול יותר
 16 מאשר ירידת גשמים שהיא בעצם
 17 תופעה טבעית, אבל מכל-מקום יש
 18 בהורדת הגשמים על-ידי רבי שמעון
 19 בר יוחאי חידוש ויתרון מיוחד
 20 והחידוש הוא, שְׁהַשְׁיִנּוּי בְּעוֹלָם
 21 שְׁעָשׂוּ כָּל הַתִּנְאָיִם
 22 וְהָאֲמוֹרָאִים עִם ה"מופתיים
 23 ה"עצומים" הוא עַל-יְדֵי
 24 שְׁהַמְשִׁיכוֹ וְגִילּוֹ בְּעוֹלָם שְׁפָן
 25 הוא עַל-פִּי חֲכַמַת הַתּוֹרָה³¹,
 26 וכאשר הם גילו שכן צריך להיות
 27 על-פי התורה הטבע "נכנע" וכן היה
 28 בפועל בעולם וְהַחִידוּשׁ דִּירִידַת
 29 מְטָר עַל-יְדֵי שְׂרָפִי שְׁמַעוֹן בֶּן
 30 יוֹחָאִי אֲמַר דְרוּשׁ בְּפֶסוּק הַזֶּה
 31 מָה טוֹב וּמָה נָעִים שְׂכַת
 32 אַחִים גַּם יָחַד הוּא דְהַגֵּם
 33 שְׁהַדְרוּשׁ שְׁאֲמַר שִׁיף רַק
 34 לְעִנְיַן הַמְּטָר³² בְּכָלֵל, כמבואר
 35 במאמרי חסידות נוספים על פסוק זה (ונקודת העניין בקצרה הוא שישבת
 36 אחים גם יחד' הוא יחוד וחיבור בין הקדוש-ברוך-הוא וכנסת ישראל שממשיך
 37 את מידת החסד ומעורר רחמים וזה גם המקור לירידת גשמים, אלא שבדרך
 38 כלל החסד והרחמים לירידת גשמים הוא על ידי תפילות ותעניות (י"ג תעניות

ביאור בדרך אפשר

39 כנגד י"ג מידות הרחמים) אבל רבי שמעון בר יוחאי פעל את הדבר על ידי
 40 התורה (שנדרשת ב"ג מידות) אָבָל לֹא הָיָה בּוֹ כְּדִרוּשׁ שֶׁאֵמַר רַבִּי
 41 שמעון בר יוחאי רָמַז שְׁהַעוֹלָם הָיָה רְאוּי אֲזוֹ לְמִטָּר, וְנִמְצָא
 42 שְׁגַם עַל-פִּי חֲכַמַת הַתּוֹרָה (שְׁלֹמֶעֱלָה מְשַׁרְשׁ הַעוֹלָם
 43 וכל-שכן מצד 'סדר השתלשלות'
 44 שדרכו האור האלוקי יורד לעולם)
 45 לֹא הָיָה הַעוֹלָם רְאוּי לְמִטָּר,
 46 ואופן הפעולה על ידי התורה שבו
 47 פעלו התנאים והאמוראים את
 48 המופתיים שלהם לא היה אפשר לפעול
 49 את ירידת הגשמים באותה שעה וְזֶה
 50 שִׁירָד אֲזוֹ מְטָר עַל-יְדֵי אֲמִירַת
 51 הַדְּרוּשׁ שֶׁל רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאִי,
 52 אף שגם זה היה על ידי העיסוק בתורה
 53 הוא לְפִי שְׁעַל-יְדֵי אֲמִירַת
 54 הַדְּרוּשׁ הַמְּשִׁיף ופעל בעולם
 55 המשכה והתגלות והשפעה מְאוּר
 56 אֵינ־סוֹף שְׁלֹמֶעֱלָה מִהַחֲכֵמָה
 57 דְתוֹרָה, בְּדוּגְמַת הַהַמְשָׁכָה
 58 שְׁעַל-יְדֵי תִּפְלָה וזה היה כוחו
 59 המיוחד של רבי שמעון בר יוחאי.
 60 ולכאורה, יש לחמוה: והרי נתבאר
 61 לעיל שהתורה היא בחינת חכמה שהיא
 62 באינ-ערוך לאור אינ-סוף, ואם כן כיצד
 63 היה יכול רבי שמעון בר יוחאי לפעול
 64 באמצעות דברי תורה פעולה שמחייבת
 65 המשכה והתגלות מאינ-סוף? ועל כן
 66 בא המענה:
 67 וַיֵּשׁ לוֹמֵר, דְּזֶה שְׁעַל-יְדֵי
 68 אֲמִירַת תּוֹרָה דְרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן
 69 יוֹחָאִי, נִמְשָׁף מְאוּר אֵינ־סוֹף
 70 שְׁלֹמֶעֱלָה מִהַחֲכֵמָה דְתוֹרָה
 71 ונפעלה פעולה שלא ניתן לפעול אותה
 72 על ידי חכמת התורה מצד עצמה הוּא
 73 כִּי בְּפָנִימִיּוֹת הַתּוֹרָה מְאִיר בְּגִלּוּי אֹר
 74 מנגלה תורה שלפי פשט הדברים מדובר בעניינים גשמיים אלא שחכמתו של
 75 הקדוש ברוך הוא מלובשת בהם, הרי בפנימיות התורה האלוקות ניכרת בגלוי
 76 וְלִהְיוֹת שְׂרָפִי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי הָיָה מְקוֹר פְּנִימִיּוֹת

(29 ראה אוה"ת נשא ע' ערה, דההמשכה שע"י תורה, גם במי שתורתו אומנתו, היא מבחינת חכמה, וע"י התפלה "ממשיך
 יהי רצון שלמעלה מהחכמה, ולכן אף שע"פ החכמה אין יסורים בלא עון, עכ"ז ע"י הרצון נמשך המחילה". (30 כ"ה
 הלשון בלקו"ת שבעה ערה 26. 31) להעיר מתורת הה"מ (לקו"א נז, ד. או"ת ר"פ בשלח לא, ג) דזה שהקב"ה גזור וצדיק
 מבטל (מו"ק טז, ב. וש"ג) הוא "כמשל אב שאומר חידוש בתורה והבן מגודל חריפותו ופלפולו סותר את דבריו" - דמזה
 מוכן, שזה שצדיק מבטל הוא מפני שמגלה (ע"ד נצחוני בני נצחוני (ב"מ נט, ב)) שכ"ה ע"פ חכמת התורה. ובהמשך
 הענין שם, דזה שאמר רפב"י אם אין אתה חולק מימך גזרני עליך שלא יעברו בך מים לעולם (חולין שם) הוא (לא גזירה
 בעלמא אלא) הסברה. עיי"ש. (32 ראה אוה"ת ויקרא (ע' רנד. רנו). סה"מ תרכ"ז (ע' רעג). (33 ראה המשך תער"ב ח"ב

ביאור בדרך אפשר

1 והוא מחבר ספר הזוהר [וגם בלמוד הנגלה שלו האיר
 2 הפנימיות³⁴ שלענין אדם רגיל היא לא נראית], לכן על-ידי אמירת
 3 תורה שלו שבה האיר אור אין סוף המשיך בגילוי באופן הניכר
 4 בפועל בעולם, בירידת הגשמים אור אין-סוף שלמעלה מהתורה.
 5 (ו) והנה זה שבכדי לפעול
 6 שינוי בהנבראים הוא (בדרך) 1 התורה [וגם בלמוד הנגלה שלו האיר
 7 פלל] על-ידי תפלה (פמוכא 2 הפנימיות³⁴], לכן על-ידי אמירת תורה שלו
 8 לעיל סעיף ב מ'תנאי' שהרבר 3 המשיך בגילוי אור אין-סוף שלמעלה מהתורה.
 9 נעשה רק בכוח התפילה ולא בכוח
 10 (התורה), הוא מצד שני 4 (ו) והנה זה שבכדי לפעול שינוי בהנבראים
 11 טעמים. הטעם האחד דנה 5 הוא (בדרך פלל) על-ידי תפלה
 12 שנעשה שינוי בהנבראים 6 (פמוכא לעיל סעיף ב מ'תנאי'), הוא מצד שני
 13 הוא על-ידי המשכת אור 7 טעמים. דנה שנעשה שינוי בהנבראים הוא
 14 אין-סוף שלמעלה 8 על-ידי המשכת אור אין-סוף שלמעלה
 15 מהשתלשלות, האור שלא יורד 9 מהשתלשלות, והמשכה זו היא על-ידי העלאת
 16 ונמשך ב'סדר השתלשלות' הדרגתי 10 'מין נוקבין' דתפלה (כנ"ל סוף סעיף ג), וגם
 17 אלא למעלה ממנו והמשכה זו 11 פי בכדי שיהיה שינוי בהנבראים שלמטה על-
 18 היא על-ידי העלאת 'מין 12 ידי האור שלמעלה מהשתלשלות שנמשך בהם,
 19 נוקבין' דתפלה (כנ"ל סוף 13 צריכים הם להיות פלים להאור, ועל-ידי
 20 סעיף ג), שהוא ענין ההתעוררות 14 העלאת 'מין נוקבין' מלמטה, נעשה המטה פלי
 21 מלמטה להתקרב למעלה הנקראת "מין 15 להאור³⁵. ועל-פי-זה צריך לומר, דנה שרבי
 22 נוקבין" כי התעוררות מצד האדם, 16 שמעון בן יוחאי המשיך ירידת גשמים על-ידי
 23 המקבל, היא בדומה לכן שהנקבה 17 אמירת תורה הוא מפני שבאמירת תורה שלו
 24 מקבלת מהזכר המשפיע, והטעם השני 18 היו שני הענינים, המשכת אור אין-סוף
 25 וגם פי בכדי שיהיה שינוי 19 שלמעלה מהשתלשלות, וגם הדיכוף דהמטה³⁶
 26 בהנבראים שלמטה על-ידי 20 (פדלקמן).
 27 האור שלמעלה מהשתלשלות 21 ויש לומר, דנהו גם מה דאיתא בזהר
 28 שנמשך בהם, צריכים הם 22 שהשפעה שהמשיך רבי שמעון בן
 29 להיות פלים להאור, יש לזכך 23 יוחאי על-ידי אמירת תורה היתה ירידת גשמים,
 30 ולעזר אותם שיהיו כלים ראויים 24 פי בנה מודגש דנה שבתורתו של רבי שמעון בן
 31 לקליטת האור הנעלה הנה, אור אין 25 בן יוחאי היתה גם המעלה דתפלה, הוא לא רק
 32 סוף שלמעלה מסדר השתלשלות, 26 המעלה דהמשכה מלמעלה מהשתלשלות אלא גם המעלה דזיכוף המטה.
 33 על-ידי העלאת 'מין נוקבין' 27 והענין הוא, דנה שהשפעת הגשמים באה על-ידי אתערוףא דלתפא, שיה

ביאור בדרך אפשר

38 והמשכה מלמעלה, יחכן שגם אם ההארה תגיע אליו ותאיר בו, היא לא
 39 תחולל בו שום שינוי.
 40 ועל-פי-זה צריך לומר, דנה שרבי שמעון בן יוחאי
 41 המשיך ירידת גשמים על-ידי אמירת תורה שהיא פעולה
 42 שצריך בשבילה כוח מיוחד, כמבואר
 43 לעיל, הוא מפני שבאמירת 44 תורה שלו היו שני הענינים,
 45 שהם שתי המעלות המיוחדות 46 שקיימות בענין התפילה, האחד
 47 המשכת אור אין-סוף 47 המשכת אור אין-סוף
 48 שלמעלה מהשתלשלות, וגם 48 שלמעלה מהשתלשלות, וגם
 49 הדיכוף דהמטה³⁶ (פדלקמן). 49 הדיכוף דהמטה³⁶ (פדלקמן).
 50 ויש לומר, דנהו גם מה 50 ויש לומר, דנהו גם מה
 51 דאיתא מוכא בזהר שהשפעה 51 דאיתא מוכא בזהר שהשפעה
 52 שהמשיך רבי שמעון בן 52 שהמשיך רבי שמעון בן
 53 יוחאי על-ידי אמירת תורה 53 יוחאי על-ידי אמירת תורה
 54 היתה ירידת גשמים דוקא ולא 54 היתה ירידת גשמים דוקא ולא
 55 מצינו שאמירת התורה פעלה המשכה 55 מצינו שאמירת התורה פעלה המשכה
 56 והשפעה של ענין אחר, פי בנה 56 והשפעה של ענין אחר, פי בנה
 57 בירידת גשמים מודגש דנה 57 בירידת גשמים מודגש דנה
 58 שבתורתו של רבי שמעון בן 58 שבתורתו של רבי שמעון בן
 59 יוחאי היתה גם המעלה 59 יוחאי היתה גם המעלה
 60 דתפלה, הוא לא רק המעלה 60 דתפלה, הוא לא רק המעלה
 61 הראשונה בענין התפילה דהמשכה 61 הראשונה בענין התפילה דהמשכה
 62 מלמעלה מהשתלשלות ויצירת 62 מלמעלה מהשתלשלות ויצירת
 63 דבר חדש אלא גם המעלה 63 דבר חדש אלא גם המעלה
 64 דזיכוף המטה כתוצאה מכך שכל 64 דזיכוף המטה כתוצאה מכך שכל
 65 ההתעוררות היא מלמטה למעלה, 65 ההתעוררות היא מלמטה למעלה,
 66 והולך ומבאר את ייחודה של השפעת 66 והולך ומבאר את ייחודה של השפעת
 67 הגשמים לגבי השפעה אחרת.
 68 והענין הוא, דנה שהשפעת 68 והענין הוא, דנה שהשפעת
 69 הגשמים באה על-ידי 69 הגשמים באה על-ידי
 70 אתערוףא דלתפא, התעוררות 70 אתערוףא דלתפא, התעוררות
 71 מלמטה מצד האדם שיה להגשם 71 מלמטה מצד האדם שיה להגשם

פשוט"ד (ע' תשמז). (34) המשך תער"ב שם. וראה גם המשך תרס"ו ע' מה. שם ע' שו. ובכ"מ. וראה ד"ה פתח ר"ש ה'תשל"ד ס"ו (תורת מנחם - ספר המאמרים אייר ע' רפט), שע"י הגילוי דפנימיות התורה הגיע רשב"י להקשר דישראל וקוב"ה שלא ע"י אמצעות התורה. (35) כ"ה להדיא בסה"מ עטר"ת שם (ע' קלו). וראה ער"ז סה"מ תרע"ח ס"ע תב. ולהעיר שעפ"ז יומתק הלשון בתניא (קו"א קנה, סע"א) "כדי להמשיך אור א"ס ב"ה למטה א"א בלי העלאת מ"ן מלמטה דוקא" - דלכאורה, זה שצריך להעלות מ"ן "כדי להמשיך אור א"ס ב"ה" הוא מצד ההמשכה עצמה [דהמשכת אור שלמעלה מהשתלשלות הוא ע"י העלאת מ"ן שלמטה דוקא], וההוספה "להמשיך אור א"ס ב"ה למטה", יש לומר, שבתוכה "למטה" מרמז הטעם שבסה"מ עטר"ת שם. (36) ראה ער"ז סה"מ תרע"ח שם (ריש ע' תב).

שיר המעלות לדוד

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 עֲצָמוּ ולכן זו מלכתחילה התעוררות שיש לה שייכות לירידת גשמים.
 2 דְּכֹמוּ שִׁבְגַשְׁמִיּוֹת, הַגֶּשֶׁם בָּא מִהֶעָנָנִים שֶׁנַּעֲשִׂים מִלַּחֲוֹת
 3 הָאָרֶץ, ככתוב בתורה וְאֵד יַעֲלֶה מִן הָאָרֶץ ויהפוך לענן ומהענן יירד
 4 גֶשֶׁם וְהִשְׁקָה אֶת פְּנֵי הָאֲדָמָה³⁷, ונמצא שכל ההתהוות וסדר ירידת
 5 הגשמים בגשמיות היא מלמטה
 6 למעלה כְּמוֹ כֵּן הוּא בְּרוּחַנִיּוֹת,
 7 דְּגֶשֶׁם הוּא עֲנָנִים שֶׁנַּעֲשִׂים³⁸
 8 (נִמְשָׁךְ) עַל-יְדֵי אֲתַעְרוּתָא
 9 דְּלַתְמָא³⁹ התעוררות מלמטה מצד
 10 האדם. וְכִיּוֹן שֶׁעֲנָנֵי הַגֶּשֶׁם הוּא
 11 הַמְשָׁכָה וְהַשְׁפָּעָה שְׁעַל-יְדֵי
 12 אֲתַעְרוּתָא דְּלַתְמָא שְׁתַּחֲלִילָה
 13 בַּהֲתַעְרוּרוֹת מִלְּמַטָּה מִצַּד הָאָדָם,
 14 מוֹבֵן דְּזָה שְׁעַל-יְדֵי אֲמִירַת
 15 תּוֹרָה דְּרַבֵּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי
 16 יָרַד גֶּשֶׁם וְנִמְשַׁכָּה הַשְׁפָּעָה
 17 שֶׁבִמְקוּרָה בָּאָה מִלְּמַטָּה לְמַעְלָה,
 18 כְּאִמּוֹר הוּא מִפְּנֵי שְׁבַתוֹרְתוֹ שֶׁל
 19 רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי, יִשְׁנָה
 20 - נוֹסֵף עַל הַמַּעֲלָה הַבָּאָה
 21 עַל-יְדֵי אֲתַעְרוּתָא דְּלַתְמָא
 22 (הַמְשָׁכָה מִלְּמַעְלָה
 23 מִהַשְׁתַּלְּשְׁלוֹת) שֶׁהיא המעלה
 24 הראשונה שֶׁבִּגְלָלָה הַתְּפִילָה מִמְּשִׁיכָה
 25 מֵאוֹר אֵין סוֹף שֶׁלִּמְעַלָּה מִהַשְׁתַּלְּשְׁלוֹת,
 26 יִשְׁנָה בְּתוֹרָתוֹ שֶׁל רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי
 27 גַּם הַמַּעֲלָה הַשְּׁנִייה - גַּם הַמַּעֲלָה
 28 דְּאֲתַעְרוּתָא דְּלַתְמָא עֲצָמָה,
 29 זִיכּוּף הַמְּטָה וְמַעֲלָה זֶה, הַשְּׁנִייה,
 30 היא הסיבה העיקרית לכך שתורה זו
 31 פִּעֲלָה אֶת יְרִידַת הַגֶּשֶׁמִּים.
 32 וְיֵשׁ לֹאמֹר הַבִּיאֹר בְּזָה, כִּיצַד
 33 בְּכָל זֹאת יִתְכַּן שְׁפִעוֹלַת הַתּוֹרָה שֶׁהיא
 34 מִלְּמַעְלָה לְמַטָּה תִּהְיֶה שׁוּוֹה לְפַעוֹלַת
 35 הַתְּפִילָה שֶׁהיא מִלְּמַטָּה לְמַעְלָה דְּזָה
 36 שְׁתּוֹרָה [הַמְשָׁכָה מִלְּמַעְלָה]
 37 וְתַפְלָה [עֲבוּדַת הָאָדָם] הֵם
 38 שְׁנֵי עֲנָנִים שׁוּוִים בְּאוֹפֵן הַעֲבוּדָה
 39 וּמִמִּילָא גַם שְׁנֵי עֲנָנִים שׁוּוִים

בפעולתם [וּבְכָל אֶחָד מֵהֶם יֵשׁ מַעֲלָה שְׁאֵין בְּזוֹלָתוֹ, כְּמִבּוֹאֵר לְעִיל
 41 בַּהֲרַחֲבָה] הוּא בְּדִרְגַּת הַנְּשָׁמוֹת כְּמוֹ שֶׁנַּעֲשׂוֹת מְצִיאוֹת כְּמִבּוֹאֵר
 42 בַּחֲסִידוֹת שֶׁהַנְּשֵׁמָה היא אֶכָּן "חֶלֶק אֱלוֹקָה מִמַּעַל מִמַּשׁ" וְעוֹמֵק פְּנִימִיּוֹת
 43 נְקוּדַת עֵצֶם הַנְּשֵׁמָה הִיהוּדִית יֵשׁ "נִיצוּץ בּוֹרָא", אֲבָל בְּכֻלּוֹת הַנְּשֵׁמָה היא
 44 נִבְרָא וּמִמִּילָא יֵשׁ לָהּ מְצִיאוֹת מוֹגֵדֶרֶת
 45 מִשְׁלָה (וּבִפְרָט לְאַחַר שֶׁהַנְּשֵׁמָה
 46 הַתְּלַבְּשָׁה בְּגוֹף), אֲבָל מִצַּד
 47 שׁוֹרֵשׁ הַנְּשָׁמוֹת כְּמוֹ
 48 שְׁמוֹשָׁרְשׁוֹת בְּהִ'עֲצָמוֹת'
 49 בַּמְהוֹתוֹ וְעֲצָמוֹתוֹ שֶׁל הַקְּדוּשָׁה-בְּרוּךְ-
 50 הוּא בְּעֲצָמוֹ אֵין לְחֶלֶק בֵּין
 51 הַמְשָׁכָה מִלְּמַעְלָה וּבֵין
 52 עֲבוּדַת הָאָדָם⁴⁰, כִּי אִם 'עוֹגְעִים'
 53 בְּדִרְגָה הַנְּעִלִית הַזֶּה, אֵין מְקוֹם לְחֶלֶק
 54 וְלִהְבְדִּיל בֵּין אִם הַהֲתַחֲבָרוֹת היא בְּדִרְךְ
 55 מִלְּמַטָּה לְמַעְלָה אוֹ בְּדִרְךְ מִלְּמַעְלָה
 56 לְמַטָּה דִּישְׂרָאֵל וְקוּדְשָׁא-בְּרִיךְ-
 57 הוּא כּוֹלָא חַד⁴¹ כִּי כִפִּי
 58 שֶׁהַנְּשָׁמוֹת מוֹשְׁרָשׁוֹת בִּ'עֲצָמוֹת' נִיכֹר
 59 בְּגִלּוּי שֶׁהַקֶּשֶׁר שֶׁל נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל
 60 וְאַלּוּקוֹת הוּא קֶשֶׁר שֶׁל אַחַדוֹת
 61 מוֹחֲלָת. דְּגִילּוּי עֲנָנִים זֶה
 62 (שִׁישְׂרָאֵל וְקוּדְשָׁא-בְּרִיךְ-
 63 הוּא הֵם חַד מִמַּשׁ) הוּא
 64 בְּפְנִימִיּוֹת הַתּוֹרָה, תּוֹרָתוֹ שֶׁל
 65 רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי, שֶׁהיא
 66 הַמְּגִלָּה אֶת הַאֲחַדוֹת הַזֶּה וְלִבְנֵי
 67 בְּתוֹרָתוֹ שֶׁל רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן
 68 יוֹחָאי שֶׁהיא פְּנִימִיּוֹת הַתּוֹרָה יֵשׁ
 69 גַּם עֲנָנִים הַתְּפִלָּה (זִיכּוּף
 70 הַמְּטָה) וּבְכּוּחָהּ לְהוֹרִיד גֶּשֶׁמִּים,
 71 כְּמִבּוֹאֵר לְעִיל.
 72 (ז) וְיֵשׁ לֹאמֹר, דְּזָה שְׁאֲמִירַת
 73 הַתּוֹרָה דְּרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי
 74 הִיְתָה דוּקָא בְּפִסּוּק הַגָּה מָה
 75 טוֹב וּמָה נְעִים שְׁבַת אַחִים
 76 גַּם יָחַד, הוּא מִצַּד שְׁנֵי
 77 עֲנָנִים. עֲנִין אֶחָד לְפִי שְׁנָה תוֹכֵן
 78 פִּסּוּק זֶה דוּקָא שְׁנֵף לִירִידַת

לְהַגֶּשֶׁם עֲצָמוֹ. דְּכֹמוּ שִׁבְגַשְׁמִיּוֹת, הַגֶּשֶׁם בָּא
 מִהֶעָנָנִים שֶׁנַּעֲשִׂים מִלַּחֲוֹת הָאָרֶץ, וְאֵד יַעֲלֶה מִן
 הָאָרֶץ וְהִשְׁקָה אֶת פְּנֵי הָאֲדָמָה³⁷, כְּמוֹ כֵּן הוּא
 בְּרוּחַנִיּוֹת, דְּגֶשֶׁם הוּא עֲנָנִים שֶׁנַּעֲשִׂים³⁸ (נִמְשָׁךְ)
 עַל-יְדֵי אֲתַעְרוּתָא דְּלַתְמָא³⁹. וְכִיּוֹן שֶׁעֲנָנֵי הַגֶּשֶׁם
 הוּא הַמְשָׁכָה שְׁעַל-יְדֵי אֲתַעְרוּתָא דְּלַתְמָא, מוֹבֵן
 דְּזָה שְׁעַל-יְדֵי אֲמִירַת תּוֹרָה דְּרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן
 יוֹחָאי יָרַד גֶּשֶׁם הוּא מִפְּנֵי שְׁבַתוֹרְתוֹ שֶׁל רַבִּי
 שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי, יִשְׁנָה - נוֹסֵף עַל הַמַּעֲלָה
 הַבָּאָה עַל-יְדֵי אֲתַעְרוּתָא דְּלַתְמָא (הַמְשָׁכָה
 מִלְּמַעְלָה מִהַשְׁתַּלְּשְׁלוֹת) - גַּם הַמַּעֲלָה
 דְּאֲתַעְרוּתָא דְּלַתְמָא עֲצָמָה, זִיכּוּף הַמְּטָה.
 וְיֵשׁ לֹאמֹר הַבִּיאֹר בְּזָה, דְּזָה שְׁתּוֹרָה [הַמְשָׁכָה
 מִלְּמַעְלָה] וְתַפְלָה [עֲבוּדַת הָאָדָם] הֵם שְׁנֵי
 עֲנָנִים [וּבְכָל אֶחָד מֵהֶם יֵשׁ מַעֲלָה] הוּא בְּדִרְגַּת
 הַנְּשָׁמוֹת כְּמוֹ שֶׁנַּעֲשׂוֹת מְצִיאוֹת, אֲבָל מִצַּד
 שׁוֹרֵשׁ הַנְּשָׁמוֹת כְּמוֹ שְׁמוֹשָׁרְשׁוֹת בְּהִ'עֲצָמוֹת'
 אֵין לְחֶלֶק בֵּין הַמְשָׁכָה מִלְּמַעְלָה וּבֵין עֲבוּדַת
 הָאָדָם⁴⁰, דִּישְׂרָאֵל וְקוּדְשָׁא-בְּרִיךְ-הוּא כּוֹלָא
 חַד⁴¹. דְּגִילּוּי עֲנָנִים זֶה (שִׁישְׂרָאֵל וְקוּדְשָׁא-בְּרִיךְ-
 הוּא הֵם חַד מִמַּשׁ) הוּא בְּפְנִימִיּוֹת הַתּוֹרָה,
 תּוֹרָתוֹ שֶׁל רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי, וְלִבְנֵי בְּתוֹרָתוֹ
 שֶׁל רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי יֵשׁ גַּם עֲנָנִים הַתְּפִלָּה
 (זִיכּוּף הַמְּטָה).

(37) בראשית ב, ו. (38) להעיר מפרש"י עה"פ שם, ה "לא המטיר לפי שאדם אין לעבוד את האדמה כו' וכשבא אדם כו' התפלל עליהם וירדו". ולהעיר מרמב"ם הל' תעניות ספ"ג, "שאין גוזרין על הציבור תענית כו' אלא בא"י בלבד ובגלל המטר". ובמגיד משנה שם "שבשאר הצרות אפילו בא"י אין להם חומר זה". ואולי י"ל כי בשאר העינים - עבודת המטה (תענית וכיו"ב) היא רק בשביל השפעתם, ובמטר הוא בשביל המציאות שלו. (39) המשך וככה תרל"ז פס"ו, עיי"ש בארוכה. (40) ראה עד"ו תורת מנחם - ספר המאמרים ניסן ע' קכד ואילך. (41) ראה זח"ג עג, א.

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 גְּשָׁמִים (כנ"ל סעיף ה), וְעֵינַי שְׁנֵי גַם לְפִי שָׁזָה שְׁפָעַל רַבִּי
 2 שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאִי יְרִידַת גְּשָׁמִים (שְׁעֵנִינֶם הוּא אֲתַעְרוּתָא
 3 דְּלִתְתָּא, עֲבוּדַת הָאָדָם, כִּשְׁם שֶׁהִגֵּשׁם בְּגִשְׁמִיּוֹת מִתְחִיל לְהַיּוּצֵר
 4 מִיָּוֵד יַעֲלֶה מִן הָאֶרֶץ, כנ"ל) עַל-יְדֵי אֲמִירַת תּוֹרָה (הַמְשָׁכָה
 5 מְלַמְעָלָה, תּוֹרַתוֹ שֶׁל
 6 הַקֶּב"ה), הוּא לְפִי שְׁיִשְׂרָאֵל
 7 וְקוּדְשָׁא-בְּרִיךְ-הוּא כּוּלָּא
 8 חַד, וּמְמִילָא גַם הַתְּגִלוֹת עַל יְדֵי
 9 הַתּוֹרָה (וְלֹא רַק עַל יְדֵי הַתְּפִילָּה)
 10 מִמְּשִׁיכָה וּמִבִּיאָה לְהֵם שֶׁפַע וְלִכְּנֵן
 11 אֲמִירַת הַתּוֹרָה שְׁלוֹ הֵימָּה עַל
 12 הַפְּסוּק שֶׁבַת אַחִים גַּם יָחַד,
 13 שְׁקָאֵי שִׁמְכוּן עַל הַיַּחְוּד
 14 הָאֲחֻדוֹת דְּקוּדְשָׁא-בְּרִיךְ-הוּא
 15 וְיִשְׂרָאֵל (כְּמוֹבָא לְעִיל
 16 בְּתַחֲלַת הַמַּאֲמָר שֶׁזָּהוּ אַחַד
 17 הַפִּירוּשִׁים בַּפְּסוּק זֶה).
 18 וַיֵּשׁ לְהוֹסִיף, דְּזָהוּ גַם הַטַּעַם
 19 הַפְּנִימִי עַל מָה שְׁבִדְרוּשׁ שְׁלוֹ
 20 (שְׁעַל-יְדוֹ פֶּעַל יְרִידַת
 21 גְּשָׁמִים) מְדוּבָר בְּעֵנֵן אֲהַבַת
 22 יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹבָא בְּזוּהַר שְׁבִדְרוּשׁוֹ עַל
 23 הַפְּסוּק "הִנֵּה מָה טוֹב וְמָה נְעִים, שַׁבַּת
 24 אַחִים גַּם יָחַד" אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּר
 25 יוֹחָאִי שְׁגַם אֵלָּה שְׁבַתְתַּחֲלָה הָיָו
 26 מְגִיחֵי קָרְבָּא דְּבַעוֹ לְקַטְלָא
 27 דָּא לְדָא, לְבַתֵּר אֲתַתְּדֵרוּ
 28 בְּרַחֲמֵימוֹתָא דְּאֲתַנְהָ, שְׁגַם אֵלוֹ
 29 שְׁבַתְתַּחֲלִילָה נִיחָלוֹ קָרַב וְרַצּוֹ לְהַרְוֵן זֶה
 30 אֵת זֶה, לְאַחַר מִכֵּן הַתְּחַדְרוֹ בְּאַהֲבָה
 31 וְאַחוּוָּה כִּי עַל-יְדֵי הָאֲהַבָּה
 32 וְהָאֲחֻדוֹת דְּיִשְׂרָאֵל, מִתְּגַלְגָּלָה
 33 הָאֲהַבָּה וְהָאֲחֻדוֹת דְּיִשְׂרָאֵל
 34 וְהַקֶּב"ה (בְּמִקְבִּיל לְמַבּוּאֵר לְעִיל
 35 שֶׁהַתְּגִלוֹת הַקֶּשֶׁר שֶׁל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עִם
 36 הַקְּדוּשָׁא-בְּרוּךְ-הוּא פּוֹעֵלֶת שְׁתַּהֲיָה
 37 אַהֲבָה וְאַחֻדוֹת בֵּין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל).
 38 דְּעַל-יְדֵי שֶׁבַת אַחִים (הָאֲהַבָּה
 39 וְהָאֲחֻוָּה דְּיִשְׂרָאֵל) נִמְשָׁךְ
 40 לְהֵיוֹת גַּם יָחַד, גַּם לְאַכְלָלָא עֲמַהוֹן שְׁכִינְתָּא לְכֻלּוֹ עִימָהֶם
 41 (עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל) אֵת הַשְּׁכִינָה, הֵינֵנו שֶׁהַתְּחַזְקוֹת בְּאַהֲבַת יִשְׂרָאֵל מִחֻזְקַת אֵת
 42 הַקֶּשֶׁר עִם הַקְּדוּשָׁא-בְּרוּךְ-הוּא.

(ח) וְזָהוּ הַפִּירוּשׁ הַפְּנִימִי בַּפְּסוּק הָאֲמוּר בְּהַמְשָׁךְ הַפְּרָק כְּשֶׁמֶן הַטּוֹב
 גו', שְׁמֵן הוּא חֲכָמָה - תּוֹרָה, וְשְׁמֵן הַטּוֹב הוּא פְּנִימִיּוֹת
 הַתּוֹרָה⁴² וְהַכְּתוּב אֹמֵר ש"שַׁבַּת אַחִים גַּם יָחַד", הַהֲתַחֲבְרוּת וְהַתְּקַשְׁרוּת
 שֶׁל הַקְּדוּשָׁא-בְּרוּךְ-הוּא וְכִנְסַת יִשְׂרָאֵל הִיא עַל יְדֵי הַתּוֹרָה, וְכַתּוּבָה עֲצֻמָּה -
 פְּנִימִיּוֹת הַתּוֹרָה.
 (כנ"ל סעיף ה), וְגַם לְפִי שָׁזָה שְׁפָעַל יְרִידַת
 גְּשָׁמִים (שְׁעֵנִינֶם הוּא אֲתַעְרוּתָא דְּלִתְתָּא, עֲבוּדַת
 הָאָדָם) עַל-יְדֵי אֲמִירַת תּוֹרָה (הַמְשָׁכָה מְלַמְעָלָה,
 תּוֹרַתוֹ שֶׁל הַקֶּב"ה), הוּא לְפִי שְׁיִשְׂרָאֵל וְקוּדְשָׁא-
 בְּרִיךְ-הוּא כּוּלָּא חַד, וְלִכְּנֵן אֲמִירַת הַתּוֹרָה שְׁלוֹ
 הֵימָּה עַל הַפְּסוּק שֶׁבַת אַחִים גַּם יָחַד, שְׁקָאֵי עַל
 הַיַּחְוּד דְּקוּדְשָׁא-בְּרִיךְ-הוּא וְיִשְׂרָאֵל (כְּמוֹבָא
 לְעִיל בְּתַחֲלַת הַמַּאֲמָר). וַיֵּשׁ לְהוֹסִיף, דְּזָהוּ גַם
 מָה שְׁבִדְרוּשׁ שְׁלוֹ (שְׁעַל-יְדוֹ פֶּעַל יְרִידַת גְּשָׁמִים)
 מְדוּבָר בְּעֵנֵן אֲהַבַת יִשְׂרָאֵל, שְׁגַם אֵלָּה
 שְׁבַתְתַּחֲלָה הָיָו מְגִיחֵי קָרְבָּא דְּבַעוֹ לְקַטְלָא דָּא
 לְדָא, לְבַתֵּר אֲתַתְּדֵרוּ בְּרַחֲמֵימוֹתָא דְּאֲתַנְהָ, כִּי
 עַל-יְדֵי הָאֲהַבָּה וְהָאֲחֻדוֹת דְּיִשְׂרָאֵל, מִתְּגַלְגָּלָה
 הָאֲהַבָּה וְהָאֲחֻדוֹת דְּיִשְׂרָאֵל וְהַקֶּב"ה. דְּעַל-יְדֵי
 שֶׁבַת אַחִים (הָאֲהַבָּה וְהָאֲחֻוָּה דְּיִשְׂרָאֵל) נִמְשָׁךְ
 לְהֵיוֹת גַּם יָחַד, גַּם לְאַכְלָלָא עֲמַהוֹן שְׁכִינְתָּא.
 (ח) וְזָהוּ כְּשֶׁמֶן הַטּוֹב גו', שְׁמֵן הוּא חֲכָמָה -
 תּוֹרָה, וְשְׁמֵן הַטּוֹב הוּא פְּנִימִיּוֹת
 הַתּוֹרָה⁴². וַיֵּשׁ לְקַשֵּׁר זֶה עִם מָה שְׁפָתוֹב
 בְּמִפְּרָשֵׁי הַזֵּהר⁴³, דְּשְׁמֵן הַטּוֹב הוּא הָאֲרַת יְסוּד
 דְּעֵתִיק. כִּי גַלְיָא דְּתּוֹרָה שִׁיךְ לְאַרְיָה, וּפְנִימִיּוֹת
 הַתּוֹרָה לְעֵתִיק. וְזָהוּ שֶׁבַת אַחִים גַּם יָחַד כְּשֶׁמֶן
 הַטּוֹב גו', שְׁבִכְדֵי לְהֵיוֹת שֶׁבַת אַחִים, הַתְּחַבְּרוּת
 וְהַתְּקַשְׁרוּת שֶׁל כְּנַסַּת יִשְׂרָאֵל עִם
 הַקְּדוּשָׁא-בְּרוּךְ-הוּא הוּא עַל-יְדֵי
 לְיַמּוּד פְּנִימִיּוֹת הַתּוֹרָה.
 וּמִמְּשִׁיךְ בְּכַתּוּב שֶׁהֵשֵׁן הַטּוֹב
 יוֹרֵד עַל הַזְּקֵן זָקֵן אֲחֵרָן
 שְׁיִוָּרֵד עַל פִּי מְדוּחֲתֵיו, שְׁהֵן
 שְׁתֵּי יְרִידוֹת בְּהַמְשַׁכַּת וְהַתְּגִלוֹת
 הַשְּׁמֵן הַטּוֹב (שֶׁהוּא הַתּוֹרָה בְּכֻלּוֹ
 וּפְנִימִיּוֹת הַתּוֹרָה בְּפִרְט), הֵינֵנו שֶׁחֻכְמַת
 הַתּוֹרָה יוֹרֵדֶת וְנִמְשַׁכַּת וּפּוֹעֵלֶת בְּשְׁנֵי
 עֵינָיִם. הָרֵאשׁוֹן, יוֹרֵד עַל הַזְּקֵן זָקֵן
 הוּא הַקְּבִנָּה וְהַשְּׁנִי הַתּוֹרָה,
 כְּמֵאמֶר חֲכָמֵינוּ ז"ל עַל הַכְּתוּב "וְהִדְרַת
 פְּנֵי זָקֵן זָקֵן שְׁקָנָה חֲכָמָה⁴⁴,
 הָרֵי שֵׁשׁ קֶשֶׁר בֵּין הַזְּקֵן לְחֻכְמָה.
 וְהַשְּׁנִי, "שְׁיִוָּרֵד עַל פִּי מִדּוּחֲתֵיו"
 שֶׁהָאֵדָם מְקִיִּים (וְהַמְצוּוֹת נִקְרָאוֹת 'לְבוּשִׁים' לְנַפְשׁ, כְּמוֹבָא בְּתַנְיָא, פְּרָק ה'
 מִכְּתָבֵי הָאֵרִיז"ל: "שְׁלֹבוּשֵׁי הַנְּשֻׁמוֹת כִּגוֹן עֵדוֹן הֵן הַמְצוּוֹת". וְהַמְשַׁמְעוֹת שֶׁל

43
 44
 45
 46
 47
 48
 49
 50
 51
 52
 53
 54
 55
 56
 57
 58
 59
 60
 61
 62
 63
 64
 65
 66
 67
 68
 69
 70
 71
 72
 73
 74
 75
 76
 77
 78
 79
 80
 81
 82
 83
 84

(42) ראה גם ד"ה כשמן הטוב תרע"ח (סה"מ תרע"ח ע' רצ) דשמן הטוב הוא פנימיות ח"ס כו' טעמי תורה שיתגלו לעתיד.
 (43) הובא באוה"ת (יהל אור) לתהלים עה"פ ע' תקה. (44) ראה קידושין לב, ב. (45) אוה"ת שם. סה"מ תרע"ח שם.

שיר המעלות לדוד

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

17	אֲצִיִּית לְמִילִוּלְיָהּוּ, מְצִיִּית לְדַבְרֵיהֶם (של לומדי התורה, בדוגמת "צדיק	1	יִרְדֹּת' שֶׁמֶן פְּנִימִיּוֹת הַתּוֹרָה הֵן בְּלִימּוֹד הַתּוֹרָה וְהֵן בְּקִיּוֹם הַמְּצוּת הַיָּא
18	גִּזְרֵי וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְקִיִּים") וְנִעְשִׂים כְּלִים לְקַבֵּל הַהִשְׁפָּעָה	2	שֶׁהַלִּמּוֹד דְּפָנִימִיּוֹת הַתּוֹרָה צָרִיף לְחֶדְדוֹר (דְּוִרְכָנְעָמְעֵן) כֹּל
19	מֵאוֹר אֵין-סוֹף שְׂאִין בּוֹ	3	הַכַּחוֹת שְׁלוֹ, הֵן הַהֲבָנָה
20	הַגְּבֻלוֹת, גַּם לֹא הַהֲגָבָה	4	וְהַהֲשָׁגָה וְהֵן הַמְּעַשָּׂה בְּפוֹעֵל
21	דְּחֻקֵּי הַתּוֹרָה, וְהִיא הַשְּׁפָעָה	5	שֶׁבְכוּלִים צָרִיף לְהִיּוֹת וְנִיכֹר שֶׁזֶהוּ אָדָם
22	גְּדוּלָה וְנַעֲלִית מֵאֵד שְׁהַקְבָּ"ה	6	שְׁעוֹסֵק בְּלִימּוֹד פְּנִימִיּוֹת הַתּוֹרָה.
23	עֲצָמוֹ מִשְׁפִּיעַ לְכָל אֶחָד וְאֶחָד	7	וְעַל-יְדֵי-זֶה נִעְשָׂה שְׂבֵת אַחִים
24	מִיִּשְׂרָאֵל רַב טוֹב טוֹבָה מְרוּבָה	8	גַּם יָחֵד, שְׁהַאֲהַבְתָּ-יִשְׂרָאֵל
25	בְּטוֹב הַנְּרָאָה וְהַנְּגָלָה, טוֹב גְּלוּי	9	שְׁלוֹ בֵּין יְהוּדִי לְיְהוּדִי הִיא בְּאוֹפֵן
26	וְלֹא נַעֲלָם וְנִסְתָר בְּכַנֵּי חַיִּי וּמְזוֹנֵי	10	דְּשְׂבֵת אַחִים (הַהֲתַקְשְׁרוּת,
27	רְוִיחָא בְּבָנִים, חַיִּים (בְּרִיאוֹת) וּמְזוֹנוֹת	11	דְּגַמְתָּ קִישׁוּרֵי תְּנָאִים שֶׁל חֲתָן
28	(פְּרַנְסָה) בְּרִיוּחַ.	12	וְכֹלָה) וְיִתִּירָה מְזוֹ בְּאוֹפֵן דְּגַם
		13	יָחֵד (יְחוּד דְּנִשְׁוֹאֵין שֶׁהִיא
		14	אֲחֻדוֹת יוֹתֵר נַעֲלִית), וְעַל-יְדֵי-זֶה
		15	הוֹדוֹת לְכֹן שְׁבִנֵי יִשְׂרָאֵל הֵם בְּאֵהַבְתָּ
		16	יִשְׂרָאֵל קוֹדֶשׁ-אֲ-בְרִיף-הוּא

אגרות קודש

בי"ה, יו"ד אייר, תשט"ו
ברוקלין.

הרה"ג ווי"ח אי"א נוי"ב רב פעלים סופר וכותב
מוה"ר יהושע שי

שלום וברכה!

נעם לי לקבל מכתבו מיום ד'... תנוח רוחו כאשר הניח את רוחי בכתבו ע"ד התועדות דאני"ש, ואשר ברצונם להרחיב פעולות בהפצת המעיינות שיגיעו אפילו חוצה, ובודאי כשירצו באמת, חפץ ד' בידם יצלח, וכידוע ממכתב כ"ק מו"ח אדמו"ר הנדפס בספר קיצורים והערות לתניא, אשר "בכלל המסירת נפש הליו על תורת החסידות פסקו בבי"ד של מעלה, אשר בכל ענין של תורה יראת שמים ומדות טובות, תהי' יד מקושריו והולכי בעקבותיו על העליונה".

בפרטיות נהייתי ממה שמתכוונן לנאום לפני נשי חב"ד בהילולא דרשב"י הבע"ל, אחד המיוחד, וכמאמר רבי עקיבא אני ובוראך מכירים כחך (ירושלמי סנהדרין פ"א הלכה ב) בחמשה תלמידים רבי עקיבא שהם העמידו תורתו, ושכמאמר רבי עקיבא (שלי ושלכם) שלה - הוא (כתובות ס"ג א).

ויה"ר שיביא לפועל, וכמרו"ל המעשה הוא העיקר.

בכ' בברכה לבריאות ולהצלחה בענייניו.

נ.ב. הפתקא המוסגר במכתבו אקראהו בעת רצון על הציון הק' של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקל"ה נבגי"מ זי"ע.